

ÅRSRAPPORT 2012

NORSK
TEKNISKT
MUSEUM

ÅRSRAPPORT 2012

INNHOOLD

NORSK TEKNISK MUSEUM.....	2
UTSTILLINGENE I 2012.....	4
SKOLETILBUD.....	7
ARRANGEMENT OG AKTIVITETER.....	9
SAMLINGENE	9
FORSKNING	11
INTERNASJONALT SAMARBEID.....	14
NASJONALE MUSEUMSNETTVERK.....	14
SAMARBEIDSPARTNERE.....	15
KONSOLIDERINGSPROSESS.....	16
KOMMUNIKASJON.....	16
MUSEUMSBUTIKK OG KAFÉ.....	17
PLANLAGTE UTSTILLINGER.....	17
PUBLIKASJONER.....	18
KONFERANSEINNLEGG.....	18
AKTIVITETSKALENDEREN.....	20
NØKKELTALL.....	22
STYRETS ÅRSBERETNING.....	23
RESULTATREGNSKAP.....	26

NORSK TEKNISK MUSEUM

Stiftelsen Norsk Teknisk Museum er Norges største historiske og samtidshistoriske museum med det nasjonale ansvaret på områdene teknikk, naturvitenskap og medisin.

Nasjonalt medisinsk museum og Vitensenteret er integrert i museet. Visjonen er å være Norges mest synlige, dristige og dialogorienterte museum.

Museet forvalter en av Norges største museumssamlinger med over 2 millioner enkeltobjekt, primært innenfor det tekniske, det naturvitenskapelige og det medisinske området. Det er i hovedsak finansiert av Kulturdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet. I tillegg finansieres museet av egeninntekter og private aktører.

Museet har nasjonalt ansvar for å koordinere og utvikle de nasjonale nettverkene for teknologi- og industrihistorie, samt medisinhistorie. Museet driver dokumentasjon og forskning innenfor teknologi-, vitenskaps- og medisinhistorie.

Vitensenteret på Norsk Teknisk Museum er mest besøkt av de åtte vitensentrene i landet. Målet er å bidra til Kunnskapsløftet gjennom interaktive installasjoner som illustrerer naturvitenskapelige og tekniske prinsipper samt å tilby undervisningsopplegg og aktiviteter.

Nasjonalt medisinsk museum ble etablert i 2003 som en del av Norsk Teknisk Museum. Det er i dag en sentral arena for medisin- og helsehistorie i Norge.

Foto: zOvenfra - A different point of view!

Mind Gap ble tildelt *The International Design & Communication Award (IDCA)* for beste lay-out.

Etter det strålende året 2011 kan museet konstatere at også 2012 har vært et godt år. Besøktallet var 257 209, omtrent likt rekordnoteringen i 2011. Dette selv om utstillingsnyhetene var færre enn året før. I løpet av en syvårsperiode har museet klart å doble besøktallet. Museet arbeider videre for å øke besøket.

Norsk Teknisk Museum er Norges største skolemuseum med 55 950 elevbesøk. Det plasserer museet i en særstilling i segmentet, selv om tilbudet til målgruppen har økt også hos andre museer. Det ble gjennomført 2042 omvisninger, fordelt på 27 ulike pedagogiske opplegg.

Mind Gap, temporærutstillingen museet produserte sammen med den internasjonalt anerkjente scenografen Robert Wilson, ble tildelt "The International Design & Communication Award (IDCA)" for beste lay-out. Utstillingen var i finalen sammen med flere internasjonale bidrag og vant foran Museum of Everything i England og MoMA i USA. *Mind Gap* er tatt ned, men det pågår fortsatt en rekke prosjekter innen akademia

med utgangspunkt i utstillingen.

I desember 2012 innviet Norsk Teknisk Museum og museets vitensenter utstillingen *Energi Tivoli!* – en utstilling om fornybar energi. Tivolitemaet binder sammen de ulike installasjonene på helhetlig og nyskapende vis og setter dem samtidig i en samfunnsmessig kontekst.

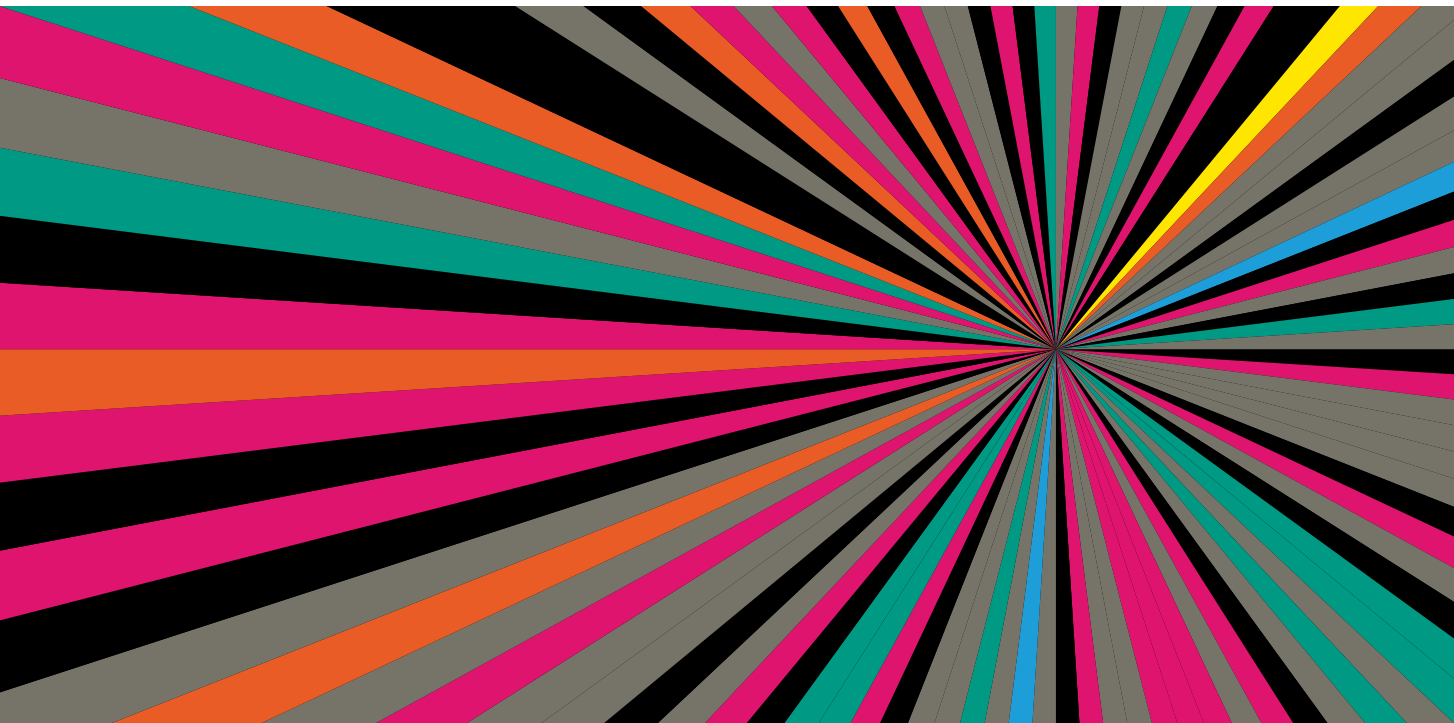
Det ble brukt store ressurser på samlingsforvaltningen i 2012. Om våren ble magasinkapasiteten nær doblet da utbyggingen av fjernmagasinet ble ferdigstilt. Museet har hatt privilegiet å kunne finansiere utbyggingen uten ekstra offentlige midler. Det nye magasinet ga mulighet til å tømme et stort lokale på Kjelsås, som nå skal romme temporærutstillinger. Vandreutstillingen *Sultans of Science: Islamic Science Rediscovered* er først ut og åpner 15. juni 2013.

I løpet av året er det brukt ressurser på å planlegge et omfattende aktivitetsprogram og en stor utstilling for å feire museets hundreårs- og grunnlovens 200-årsjubileum

i 2014. Den interaktive utstillingen skal tematisere teknologi og demokrati, også gjennom et demokratilaboratorium.

Forskningsinnsatsen på museet har økt i omfang, og det arbeides for å knytte forskning og formidling tydeligere sammen. Utstillingsprosjekter er i seg selv en form for kunnskapsproduksjon, der utstillingen kan ses som en "forskningspublikasjon". For å fremme forskning og utvikle formidlingsvirksomheten ser museet på muligheter for å etablere et permanent forsknings- og formidlingslaboratorium. Museet er også involvert i flere prosjekter sammen med andre aktører og ble som eneste museum del av Forskningsrådets store SAMKUL-program (Samfunnsutviklingens kulturelle forutsetninger).

Hans Weinberger
Hans Weinberger
museumsdirektør

Energitivol!

FORMIDLING

I 2011 vedtok Norsk Teknisk Museum en plan for formidlingen ved museet for 2012 – 2016. Det slås fast at museet skal bli bedre på å forklare hvordan teknikk, vitenskap og medisin virker og fungerer. Museet skal også ha et tydeligere kulturhistorisk perspektiv på formidlingen. I tråd med planen skal museet arbeide for å skape økt interaktivitet i eksisterende og nye utstillinger. Ytterligere mål er å fortsette å tilby et omfattende aktivitetsprogram, også med nye aktiviteter for å nå nye målgrupper. Museet skal utvide den nettbaserte undervisningen, tilby flere nettutstillinger og utvikle nye metoder for å formidle museets samlingsforvaltning.

UTSTILLINGENE I 2012

Museet satte opp åtte utstillinger i løpet av året:

- *Linjer i Landskapet*. En utstilling om kraftoverføringens kulturminner i Norge (11. januar - 25. mars).

- *Jeg fortalte ikke til noen at jeg hadde vært sjuk - om tuberkulosen, behandlingen og tiden etterpå* (14. mars - 18. november).
- *RC utstilling. Fjernstyrte biler i Norge 1975-1990* (fra 12. mai).
- *Jukebokser* (21. juli - 9. desember).
- *Dark Garden: Wired in a different way*. Kunstinstallasjon i tilknytning til utstillingen *Mind gap* (12. september - 4. november).
- *Miljømedisin*. Den inngår som en del av den permanente plastutstillingen. Laget i samarbeid med Folkehelseinstituttet (fra 27. oktober).
- *Et lite stykke Helse-Norge - Portrett av Helsesenter for papirløse migranter* (fra 28. november).
- *Energitivol!* (Fast utstilling, fra 4. desember).

En oversikt over alle utstillingene publikum kunne oppleve på museet i 2012, finnes bak i rapporten.

Her er de nye utstillingene presentert i kronologisk rekkefølge:

LINJER I LANDSKAPET

Fra 11. januar til 25. mars viste museet vandretstillingen *Linjer i landskapet*. Den tar for seg kraftoverføringens kulturminner i Norge og er produsert av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Geografi og værforhold har gitt store ingeniørmessige utfordringer knyttet til å transportere strøm over store avstander. Arbeidet med å sette opp mastene var hardt og farlig. Utstillingen kaster lys over den teknologiske utviklingen og kulturhistorien gjennom hundre år med kraftutbygging i Norge.

Strømmaster og transformatorstasjoner har også sin stilhistorie og estetikk, blant annet representert ved "englemastene" fra slutten av 1920-tallet. Utstillingen er basert på boka *Kraftoverføringens kulturminner* gitt ut av NVE.

JEG FORTALTE IKKE TIL NOEN AT JEG HADDE VÆRT SJUK Om tuberkulosen, behandlingen og tiden etterpå

Utstillingen formidler et utvalg personlige beretninger fra opphold på norske tuberkuloseinstitusjoner i 1950- og 60-årene. Fortellingene handler om hvordan pasienter, pårørende og pleiere opplevde sykdommen og behandlingen da og hvordan de siden har levd med og forholdt seg til disse opplevelsene. "Det har fulgt meg hele livet", sier Astrid Torunn Pedersen, som hadde tuberkulose i ryggen og lå i gips på Kysthospitalet i Stavern i årene 1948-50. Hun forteller hvordan sykdommen, behandlingen og minnene alltid siden har vært nærværende. "Det tyngjar meg at eg hugsar så lite", sier Marit Holte, som var fire år da hun var på Reknes sanatorium i Molde midt på 60-tallet. "Jeg har tenkt at jeg må prøve å glemme det", forteller Jorunn Sumstad, som hadde tre små sønner som var syke og var på sanatorium, "men jeg glemmer det jo aldri." Utstillingen løfter også fram samfunnets kamp mot folkesykdommen tuberkulose og presenterer sanatorier og andre behandling sinstitusjoner fra denne perioden.

Jeg fortalte ikke til noen at jeg hadde vært sjuk bygger videre på utstillingen *Vonde minner* fra Grefsen Barnesanatorium 1951-54, som ble vist i 2008-2009 og på dokumentasjonsprosjektet "Sanatoriebarn" (jf. katalogen Sanatoriebarn, Oslo 2008). Utstillingen er en del av et samarbeidsprosjekt der også Bymuseet i Bergen, historiker Dag Skogheim og Tromsø Bibliotek har deltatt. Prosjektet er støttet av Norsk Kulturråd og er en del av Brudd.

Utstillingen ble vist fra 14. mars til 18. november.

FJERNSTYRTE BILER I NORGE, 1975-90

I samarbeid med modellbilsamler David Hauer satte museet opp en utstilling med fjernstyrte biler i foajeen. Den dekket modellbilenes kulturhistorie fra midten av 1970-tallet frem til 1990-tallet. Rundt midten av 1980-tallet

var fjernstyrte biler populært i Norge, og bilene som ble vist, vekket minner hos dem som vokste opp i den perioden.

Utstillingen var populær hos sommerpublikummet og fikk blant annet eget innslag på NRK Østlandssendingen.

JUKEBOKSER

Fra juni til desember ble musikkutstillingen utvidet med fem flotte jukebokser lånt inn fra jukebokssamleren Jens Haftorn. De dekker perioden fra 1929 til 1960, jukeboksens gullalder. Jukeboksene, med gjennomtenkt belysning og utforming, trakk oppmerksomhet i kafémiljøene. Wurlitzer 1015, også kalt "Bubler", er fortsatt et av populærkulturens fremste ikoner. Jukeboksene var lenge en sentral kilde for å høre ny musikk. NRK P2 Kulturhuset presenterte utstillingen i eget innslag.

DARK GARDEN

Wired in a different way

Kunstinstallasjonen om autisme av den engelske kunstneren Andrew Carnie. *Dark Garden* beskriver og fortolker autisme (autismespekter diagnose) ved å fokusere på følsomhet, det gjentagende og forholdet mellom orden og uorden. Installasjonen er bygd som et firkantet svart rom med tre lag tynne, gjennomskinnelige lerreter i midten og to lysbildeprosjektorer i hver ende. Bildene viser en rekke motiver (forskjellige elementer fra naturen, blader, mønster, tall i rekker og kolonner, den nakne menneske-

kroppen i dansende bevegelser) som blir projisert på lerretene i en særegen, langsom rytme.

Dark Garden bygger blant annet på arbeidene til de engelske autismeforskerne Francesca Happé og Uta Frith og deres forskningsteam. Andrew Carnie har gjennom flere tiår samarbeidet med forskere og vitenskapere fra ulike fagområder. Han har produsert kunstuttrykk som har gitt nye perspektiv og ny forståelse, og som har gitt kunnskaper tilbake til forskerne og forskningsmiljøer. Carnies arbeider har vært vist en lang rekke steder, blant annet ved Science Museum og The Wellcome Trust i London, Natural History Museum i Rotterdam, Design Museum i Zürich og Exit Art i New York.

Installasjonen er laget på bestilling fra museet i tilknytning til *Mind gap*-prosjektet. Den fikk støtte fra Extrastiftelsen Helse- og rehabilitering gjennom Rådet for Psykisk Helse og ble vist fra 12. september til 4. november.

MILJØMEDISIN

I samarbeid med Folkehelseinstituttet produserte museet en utstilling om miljøgifter i plast som åpnet 27. oktober. Den viser hvordan forskere jobber for å finne ut om plastprodukter er farlige. Utstillingen tar sikte på å øke kunnskapsnivået om innhold og riktig bruk av plasten vi omgir oss med. Utstillingen er del av prosjektet *Miljømedisin - nysgjerrighet, forskning og formidling*, et tverrfaglig samarbeids-

DARK GARDEN: Wired in a different way

Jukebokser

prosjekt mellom Folkehelseinstituttet, Universitetet i Oslo og museet. Prosjektet ble støttet av Norges Forskningsråd.

ET LITE STYKKE HELSE-NORGE Portrett av Helsesenteret for papirløse migranter

Utstillingen gir et portrett av Helsesenteret for papirløse migranter. Helsesenteret ble etablert i 2009 og drives av Kirkens Bymisjon og Røde Kors. Adressen i Oslo er hemmelig. Senteret tilbyr helsetjenester til mennesker som ikke har lovlig opphold i Norge og som dermed har begrensede rettigheter til medisinsk hjelp og behandling innenfor det ordinære helsevesenet.

En serie store fotografier utgjør de sentrale elementene i utstillingen. Fotografiene har motiver fra Helsesenteret (interiører, gjenstander og detaljer) og portretterer også noen av de ansatte, et utvalg av de ca. 100 frivillige helsearbeiderne og noen av pasientene.

Utstillingen inneholder også intervjuer med pasienter og frivillige og viser gjenstander og annet materiale fra senteret. Den undersøker situasjonen for pasientene, hva senteret gjør og hvordan de som arbeider der også tenker om det de gjør.

Utstillingen er en del av Norsk Kulturråds Bruddprosjekt der til sammen seks museer deltar og utforsker sine muligheter som samfunnsaktør og -debattant. Den åpnet 28. november.

ENERGITIVOLI!

I desember 2012 innviet Norsk Teknisk Museum og museets vitensenter utstillingen *EnergiTivoli!* – en utstilling om fornybar energi. Tivolitemaet binder sammen de ulike installasjonene på helhetlig og nyskapende vis og setter dem samtidig i en samfunnsmessig kontekst.

Utstillingen formidler kunnskap om fornybar energi. Ved å snurre på sveiver og kaste

baller på sensorer blir man kjent med prinsippene bak blant annet solceller, bølgekraft og vindkraft. Vitensenteret har samarbeidet med arkitektkontoret Codesign og Science Projects i London om å utvikle de nye installasjonene. Utstillingen ble finansiert med bidrag fra Miljøverndepartementet, E-CO og Det Norske Skogselskap. *EnergiTivoli!* og det pedagogiske opplegget er knyttet opp til forskningsprosjektet Mixed Reality Interactions across Contexts of Learning (MIRACLE). Prosjektet skal studere IKT-baserte læringssystemer og studier av læring i og på tvers av ulike institusjonelle situasjoner som skole, arbeid og museer/vitensentre. MIRACLE er finansiert av Norges Forskningsråd. *EnergiTivoli!* ble åpnet 4. desember 2012 av statssekretæren i Miljøverndepartementet, Henriette Westhrin.

ØVRIG FORMIDLING

MIND GAP

Publikumssuksessen *Mind gap* var en av hovedsatsingene også i 2012. Den åpnet 16. april 2011 i sammenheng med Universitetet i Oslos 200-årsjubileum. Den tematiserte forskning på hjernen og nervesystemet. Utstillingen var designet av den amerikanske kunstneren Robert Wilson, i samarbeid med arkitekt og scenograf Serge von Arx ved Scenekunstakademiet, Høgskolen i Østfold.

I juni mottok utstillingen prisen "The International Design and Communication Award" for beste utstillingslayout. Prisen ble delt ut ved Christies i New York City i forbindelse med konferansen Communicating the Museum i juni, 2012.

Da *Mind gap* stengte 30. desember 2012 hadde omlag 250 000 personer sett utstillingen. Den fikk bred omtale i TV, radio, dagspresse og fagtidsskrifter (mer enn 70 ulike oppslag / artikler). Undervisningsoppleggene var populære og pågangen fra skoleklasser slo alle tidligere rekorder. Til sammen ble det i 2012 holdt 422 omvisninger for 7 956 elever. I perioden *Mind gap* var åpen, ble det i helger og ferier gitt omvisninger og den ble også presentert for grupper med bakgrunn fra bl.a. helsefag og teater- og scenekunstmiljøer.

I samarbeid med Hjernerådet ble det arrangert en rekke "Hjernelørdager" hvor forskere holdt ulike populære foredrag om hjernen og hjerneforskning. En rekke personer med hjernelidelser og nevrologiske sykdommer fortalte publikum om sine erfaringer. I tillegg bistod forskere og dr. gradsstudenter nysgjerrige barn blant annet i disseksjon av grisehjerner.

Til utstillingen ble det publisert en omfattende katalog med forskerportretter. Flere utgivelser innen fagfelt som museologi, kunst- og kulturvitenskap og pedagogikk er utgitt eller vil komme som resultat av mastergrads- og doktorgradsprosjekter som tar utgangspunkt i utstillingen.

SKOLETILBUD

I løpet av året besøkte 55 950 skoleelever museet. På hverdager ble det gjennomført totalt 2 042 omvisninger. 90 prosent av dem var for skoleelever. Det er noe færre elever, men likevel flere omvisninger enn i 2011.

Skolene kunne velge mellom 27 ulike undervisningstilbud innen temaene energi, industrialisering, transport, teknologi, musikk, astronomi, samt medisin, kropp og helse. Fire av undervisningstilbudene var nye av året: *Halvorsens verksted* for 3.-4.trinn, *Mind gap* og *Sort gull* for 5.-7. trinn samt *Instrument - fortellinger om vitenskap* for videregående. De mest populære tilbudene i 2012 var *Mind gap*, *Jeg fant, jeg fant/Sort gull*, *Planetariet* og *Astroamfi*. *Mind gap* var i en særstilling med hele 422 omvisninger. Siden åpningen av *Mind gap* i april 2011 ble det gjennomført 623 omvisninger. Det er dermed det mest populære tilbudet noensinne.

Nettutstillingen *Min gjenstand* ble laget sammen med elever fra Follo barne- og ungdomsskole. Elevene fikk selv velge en gjenstand som de satte inn i en museal sammenheng. Prosjektet skal videreutvikles i 2013.

Det tilrettelagte tilbudet for barnehager bestod av *Karlsvogna i Planetariet*, *Dragen Berta* (kjemiforsøk), *Vi suser avgårde* (transport), *God bedring* samt *Barnas gjenstandsjakt*. 14 720 barnehagebarn besøkte museet i 2012, hele 49 prosent flere enn i 2011. I alt 96 barnehagegrupper valgte omvisning.

DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN

I 2012 fikk om lag 10 000 Oslo-elever et tilbud gjennom den kulturelle skolesekken (DKS), den nasjonale satsingen for kunst og kultur i grunnskolen. Aldri før har det vært gitt DKS-tilbud til så mange elever på museet. Rundt 5 500 elever fra 6. trinn fikk et tilbud knyttet til olje. *Sort gull*, med kulturhistorisk fokus og større elevmedvirkning, var et

nytt tilbud fra høsten 2012. Elevene ble engasjert i historier og aktiviteter knyttet til det første oljefunnet, slepingen av Troll-plattformen, oljekrisen i 1973, Alexander Kielland-ulykken og miljø. Tilbudet knyttet til hjernen og hjerneforskning i utstillingen *Mind gap* ble benyttet av 1 800 elever på 8. trinn og i videregående skole.

I samarbeid med DKS har museet hatt en ordning med gratis adgang for alle grunnskoleelever i bydel Nordre Aker. Sammen med Ungt Entreprenørskap ble det arrangert "Gründercamp", en oppfinnerkonkurranse for elever på Engebråten ungdomsskole.

PEDAGOGISK UTVIKLING

I 2012 startet arbeidet med det pedagogiske og strategiske rammeverktøyet GLO (Generic Learning Outcomes), under overskriftene "Kunnskap og forståelse", "Ferdigheter", "Holdninger og verdier", "Glede, inspirasjon og kreativitet" samt "Aktivitet, holdning og progresjon". Verktøyet er implementert gjennom utvikling av nye tilbud samt ved evaluering av tilbudene. Målet er å kunne tilby mer relevant og aktiv læring. Museet har siden 2009 samlet inn data for å evaluere skoletilbudet. Undersøkelsene viser at de fleste lærerne velger Teknisk museum fordi det er faglig relevant. Tilfredsheten økte i 2012, og 95 prosent syntes det faglige utbyttet var meget bra eller bra. Hele 99 prosent vil anbefale museet til andre lærere. Utvalgte tilbud ble for første gang evaluert av elevene i løpet av året. Resultatet presenteres i 2013. I november ble det arrangert "Lærerkveld" med informasjon om skoletilbudet og diskusjon om hvordan museet kan bli bedre og enda mer relevant for skolen.

Doktorgradsstipendiat Snorre Nordal ved Universitetet for miljø- og biovitenskap brukte *Mind gap* i sitt forskningsprosjekt "Museet som åpenbaringsrom". Han så på elevenes læringsutbytte ved besøk utenfor klasserommet. I samarbeid med Norsk Kulturråd og Telemuseet ble det testet ut et undervisningstilbud for å se nærmere på

hvordan digitale fortellinger kan brukes til læring på museum. Testen ble innlemmet i et forskningsprosjekt der en masterstudent ved Universitetet i Oslo studerte hvordan elevene løste ulike oppgaver.

Lærerkurs

Vitensenteret har holdt flere lærerkurs, bl.a. i forbindelse med den nasjonale uken for seksualkunnskap i ungdomsskolen ("Uke seks"), First LEGO League i samarbeid med FIRST Scandinavia, elektronikkurs i forbindelse med DNB Nor breddegave, klimakurs i samarbeid med Klimaløftet/ Miljøverndepartementet, astronomikurs i samarbeid med UiO og kurs i forbindelse med Forskerspiren: "Hvordan plast påvirker helsen" i samarbeid med Folkehelse-

instituttet og Universitetet i Oslo. I tillegg ble det holdt Motivasjonskurs i matematikk for foresatte i følge med elever i 3. og 4. klasse, etter modell fra Innlandet Vitensenter, Gjøvik.

Møte med minner

Siden 2009 har Teknisk museum hatt et tilrettelagt museumstilbud for personer med demens. *Møte med minner* har vært en del av et samarbeidsprosjekt mellom Teknisk museum, Oslo Museum; avd. Bymuseet, Telemuseet og Geria – Oslo kommunes ressurscenter for demens/alderspsykiatri. Opplegget har i 2011 og 2012 mottatt midler fra Helsedirektoratet, med spesiell vekt på videreføring på nasjonal basis. Hittil har ti nye museer etablert et *Møte med*

minner tilbud, i tillegg til de tre pilotmuseene. I desember ble det avholdt en konferanse på Oslo Museum hvor de nye museene presenterte sine erfaringer med tilrettelagte tilbud for personer med demens.

Teknisk museum har fortsatt å videreutvikle tilbudet på museet og kan nå tilby to ulike omvisningskonsept og eget materiell for "erindringsarbeid etter museumsbesøk". I 2012 fikk 17 grupper spesielt tilrettelagt omvisning. I tillegg ble det for første gang gjennomført et kveldsarrangement for personer med demens og deres pårørende.

Møte med minner på Teknisk museum har vært presentert ved flere konferanser i 2012, bl.a. på markeringen av Alzheimer dagen i Drammen og ved konferansen "The Azure Project – exploring the potential for greater participation of people with dementia in cultural settings in Ireland" i Dublin.

ARRANGEMENT OG AKTIVITETER

Satsingen på aktiviteter og arrangementer ble videreført i 2012. Dette springer ut fra museets øvrige virksomhet innen forskning, samlingsforvaltning, undervisning og utstillinger. Det ble i 2012 gjennomført en rekke konserter og andre arrangementer både under SENT og i helgene. Mange av tilbudene kommer i stand gjennom samarbeid med eksterne partnere ("Hjernelørdag" i samarbeid med Hjernerådet, SENT i samarbeid med Telemuseet og komponistverksted i samarbeid med Drivhuset og Ultimafestivalen). Ikke minst er museets venneforening en bidragsyter med kveldsforedrag og Venneforeningens dag.

HELGE- OG FERIEPROGRAM

Hver lørdag og søndag tilbys et omfattende aktivitetsprogram. Det settes også opp aktivitetsprogram i skoleferiene.

I helger og ferier ble det gjennomført 287 omvisninger og 71 409 deltok på aktiviteter. 71 409 deltok på aktiviteter. Det ble tilbudt to nye omvisninger for sommerturistene; *Mind gap* og *Høydepunkter*.

Museet markerte 50-års jubileet for John Glenns romferd, 100-års jubileet for norske fly, Telemuseets 25-års jubileum og Sykepleierforbundets 100-års jubileum.

SENT

Arrangementet har blitt et av Oslos mest nyskapende utelivstilbud siden starten i 2009. Norsk Teknisk Museum og Telemuseet står bak arrangementet, som også er støttet av Kulturfondet. Voksne, studenter, vennegjenger og nabolag har gjenoppdaget

Teknisk museum og Telemuseet. De har fått konserter, vitensshow, quiz og museumsmoro med på kjøpet. De fire SENT-arrangementene i 2012 trakk til sammen 1992 besøkende. Temaene i 2012 var sex, hjerne, tele og lego.

UNGE FORSKERE

Finalen i konkurransen Unge Forskere 2012 ble holdt på museet 20. april. 26 finalister knivete om å nå til topps i Norges eldste og mest prestisjefylte forskningskonkurranse for ungdom. Høy kvalitet i klassen for ungdomsskolen og mange deltakere fra Oslo preget konkurransen. Thorvald Stoltenberg stod for prisutdelingen.

FIRST LEGO LEAGUE

Oslofinalen i First Lego League (FLL) ble arrangert på museet 10. november. Til sammen var 200 barn involvert i konkurransen. Arrangementet ble finansiert av Statoil og Tekna.

STATOILS REALFAGSPRIS

Vitensenteret var regionansvarlig for kunnskapskonkurransen i kjemi/fysikk for 2. klasse videregående skole. Den regionale finalen ble finansiert av Statoil og arrangert av Vitensenteret på museet i april.

TEDDYNAUT

I forbindelse med 50-årsjubileet for norsk romvirksomhet i august 2012, samarbeidet Vitensenteret med Nasjonalt senter for romrelatert opplæring (NAROM) om gjennomføring av skoleprosjektet "Teddynaut" for 8. trinn. Elevene skulle utstyre teddybjørner med romdrakt og enkle instrumenter for så å sende dem opp med værbaljoner. 18. april ble fire sendt av gårde fra museet av elever fra Marienlyst skole. Disse elevene vant senere den nasjonale konkurransen.

FESTIVALER

I 2012 arrangerte museet to store festivaler. LEGO-festivalen trakk fullt hus og Såpeboblefestivalen var en populær del av sommerprogrammet. Museet bidro også ved flere eksterne arrangementer, bl.a. Vitensenterets aktiviteter på Forskningstorget under Forskningsdagene og MELA festivalen. Til sammen ble 12 ungdomsskoler i Akershus besøkt i april.

ARRANGEMENTER PÅ OPPDRAG FOR EKSTERNE AKTØRER

Museumsbygget på Kjelsås byr på mange muligheter for arrangementer på dag- og kveldstid. Museet har i 2012 satset på å utvikle denne virksomheten bl.a. gjennom samarbeid med en cateringpartner og ved å gjennomføre flere store events for kunder. Museet bygger på og videreutvikler arrangementskompetansen som bl.a. er utviklet gjennom satsingen på SENT.

SAMLINGENE

SAMLINGSFORVALTNING

Samlingsforvaltning er en av museets kjerneaktiviteter. Samlingene består av rundt 60 000 kulturhistoriske gjenstander, over 2 millioner fotografier og store mengder arkivmateriale. Ved utgangen av 2012 var i alt 55 432 gjenstander registrert i databasen Primus. I løpet av 2012 ble det tatt inn og registrert 247 nye gjenstander. I overkant av 21 400 objekter er tilgjengelige for publikum på Digitalt Museum.

REVITA

REVITA startet opp i februar 2012. Hovedmålet er at museets samlinger oppbevares under forhold som sikrer bevaring og at gjenstandene skal være dokumentert og tilgjengelige i databaser som er søkbare på internett. Deler av samlingen er preget av mangelfull registrering, dokumentasjon og i enkelte tilfeller også av dårlige oppbevaringsforhold. Ved årets utløp hadde i overkant av 2 000 gjenstander vært igjennom prosjektet. REVITA vil gjøre museet og andre aktører i stand til enklere å realisere interessante utstillinger og å drive forskning og formidling knyttet til samlingene og arkivene.

MAGASINSITUASJONEN

Norsk Teknisk museum har i mange år hatt store utfordringer knyttet til magasinforhold og -kapasitet. I henhold til gjeldende plan for samlingsforvaltning for 2008-2012 skal museet arbeide for en mer permanent løsning av magasinbehovene. Behovsanalysen fra 2009 viste at museets magasinbehov var på i alt 14 682 kvm for å ivareta museets nåværende samling. Museets totale behov, inkludert vekst, utgjør ca. 22 000 kvm i løpet av en 20-årsperiode.

Museet har siden 1994 eid et magasinbygg på 2000 kvm. Som et ledd i å nå samlings- og forvaltningsplanens målsetning, vedtok styret i mai 2010 å doble magasinarealet til totalt 4000 kvm. Magasinet stod ferdig med nytt kompaktreolanlegg for små og store gjenstander sommeren 2012. Dette vil ha stor betydning for fremtidig samlingsforvaltning. Samlede kostnader, inklusive innredning, har vært kr 16 590 771. Utbyggingen er realisert uten ekstra statlig tilskudd og er delvis finansiert gjennom låneopptak.

FELLESMAGASIN

Intensjonsavtalen mellom Norsk Teknisk Museum, Oslo Museum, Norsk Maritimt Museum og Kulturretaten i Oslo kommune med bl.a. Byarkivet, Popsenteret og Kunst i Oslo står fremdeles ved lag. Prosjektgruppen består av 7-8 personer, inkludert arkitekt Morten Andersen fra arkitektfirmaet Arkama as. Prosjektet er finansiert fra ulike statlige, fylkeskommunale og kommunale kilder samt museene selv.

Det er avholdt 10 prosjektmøter i 2012, og gruppen har også vært på befaring ved Nasjonalmuseet i København og Malmø Kulturförvaltnings centralmagasin. Dette har vært nyttig for den videre prosessen hva gjelder faglige, organisasjonsmessige og finansielle løsninger og modeller.

DEXTRA PHOTO

Fotosamlingen DEXTRA Photo er eid av Sparebankstiftelsen DnB Nor og ble deponert på Norsk Teknisk Museum i 2008.

Den inneholder omkring 2 millioner fotografier, i tillegg til fototeknisk utstyr, filmer og en boksamling. I 2012 fortsatte arbeidet med å magasinere samlingen og gjøre den tilgjengelig på nett. Det er utarbeidet rutiner for digitalisering, katalogisering og lisensiering, og DEXTRA Photo deltok fra høsten 2012 på flere sosiale medier. På Digitalt museum er det publisert 970 fotografier.

Høsten 2012 ble det innledet et samarbeid med Store norske leksikon om publisering fra samlingen. Store norske leksikon når ut til ulike grupper som studenter, skoleelever, forskere, i tillegg til det allmenne publikum. Det er blant de mest besøkte nettstedene for kunnskapsformidling.

I samarbeid med Preus museum er det i 2012 laget en motefotoutstilling og katalog der DEXTRA Photo var representert med bilder fra Teigens Fotoatelier og SohlbergFoto.

I slutten av august ble DEXTRA Photo en del av nettstedet www.oslobilder.no som er en felles satsing sammen med Oslo museum, Oslo byarkiv, Norsk Folke-museum, Norsk Telemuseum, Billedsamlingen ved Universitetet i Bergen og Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek.

I løpet av 2012 har de fototekniske gjenstandene blitt pakket ut, registrert i Primus, grovrennert og magasinert.

FOTOARKIVET

Museets fotoarkiv, utenom DEXTRA, inneholder omkring 300 000 fotografier. Av disse er 52 290 registrert i databasen Primus. 9564 fotografier er publisert på nettsiden www.digitaltmuseum.no.

I 2012 har museet også publisert bilder på nettstedet www.oslobilder.no.

Et ompakkingsprosjekt med hjelp av studenter fra konserveringsstudiet ved Universitetet i Oslo har ført til at rundt 7000 lysbilder fra Kristiania Arbeider-

akademi, produsert av Severin Worm-Petersen, og omkring 6500 fotografier av andre fotografer, er rengjort og pakket i syrefri emballasje. Nær 6500 av disse fotografiene publiseres i 2013 på museets nettsider under prosjektnavnet "Lærde amatører".

Fotoarkivet distribuerer også bilder til forskere, forlag, presse og utstillingsprosjekter.

Museet har deltatt på to samlinger i regi av Kulturrådets fotonettverk.

ARKIV

Museet har inngått avtale med Erik Tandberg om å overta privatarkivene hans samt hans bok- og tidsskriftsamling. Arkivet består av 15 store arkivskap med informasjon og fotografier som dokumenterer romforskning og romferder. Materialet fra Tandberg vil kunne være nyttig for forskere og andre interesserte. Tidsskriftsamlingen ble overført i 2012 og arkivet ventes i 2013. Museet har fått støtte fra Kulturrådet til å pakke om og registrere arkivet etter Hjula Væveri. Arbeidet startet i 2011 og vil fortsette ut februar 2013. Arkivet har blitt ordnet og skal registreres i Asta. I løpet av 2013 vil det bli publisert på Arkivportalen.

I desember 2012 fikk museet innvilget en søknad til Kulturrådet om støtte til arbeid med Aker Arkivet. Arbeidet starter i 2013.

Setesdal – På vei til kirken Fotograf: Anders Beer Wilse, 1934 DEXTRA Photo

INNSAMLING

I forbindelse med utbygging av hovedmagasinet, har det vært begrenset innsamling av gjenstander i 2012. Det er gjort unntak for unike gjenstander og samlinger. Det er tatt inn 133 gjenstander og tre større samlinger (en samling gjenstander fra Grete Prytz Kittelsen, én fra Sverre Dahl og én apoteksamling).

UTLÅN OG INNLÅN

Museet lånte i 2012 ut gjenstander til utstillingen om Nordlandsbanen ved Norsk Jernbanemuseum. Institutt for kulturstudier og orientalske språk ved Universitetet i Oslo (UiO) lånte gjenstander til utstillingen *Dyr som ting og dyr som tegn*. Hønse-Lovisas hus lånte gjenstander til utstillingen *Zalo, Skip, Hvetemel og Bomullstråd*. I tillegg ble det forlenget utlån av gjenstander til utstillinger på Norsk

Folkemuseum. Til utstillingen *Den kongelige reise*, i forbindelse med Kongeparets 75-års jubileum, ble Kronprins Olavs lekebil, en elektrisk Cadillac fra 1912, konservert, utlånt til Nasjonalmuseet og stilt ut på Kunstindustrimuseet. Funkenhauser Productions lånte gjenstander til produksjon av TV-programmet *Brille*, som ble vist på NRK. I forbindelse med utdelingen av Kavliprisen lånte museet ut flere gjenstander. Museet har også opprettet et samarbeid med Konservatorstudiet ved UiO om å bruke gjenstander i undervisningen.

FORSKNING

Som nasjonalmuseum for vitenskap, teknikk og medisin har Norsk Teknisk Museum ansvar for å initiere og bidra til forskning innen vitenskaps-, teknologi- og medisinhistorie. Museet satser på forskning,

både innrettet mot samlingene, rettet mot utvikling av utstillinger og mot andre aktuelle problemstillinger innenfor museets felt. Museets ansatte deltar i flere større forskningsprosjekter og er representert på forskerkonferanser, i ulike nasjonale forskernettverk og i internasjonale nettverk.

I 2012 initierte Norsk Teknisk Museum en prosess med tanke på etableringen av et eget forskningssenter som knytter sammen forskning og formidling på en nyskapende måte. Etter innspill fra professor Håkon With Andersen ved Norsk Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet (NTNU) har det vært avholdt to workshoper. Arbeidet går i retning av å etablere et eksperimentelt forsknings- og formidlingslaboratorium som nasjonalarena for teknikk-, vitenskap- og medisinhistorie. Det er også tatt initiativ til et eget forskningsseminar våren 2013.

Tidligere har flere forskere ved Norsk Teknisk Museum vært tilknyttet delprosjekter finansiert av Norges forskningsråd (NFR). Nytt i 2012, i tilknytning til endringer i NFRs praksis for søknader og tildeling, er at enkelte museer med tunge forskningsmiljøer, deriblant Norsk Teknisk Museum, nå kan søke direkte om egne forskningsprosjekter. Høsten 2012 ble museet tildelt et stort forskningsprosjekt om raser, etnisitet og DNA-sekvensering fra NFRs SAMKUL-program (Samfunnsutviklingens kulturelle forutsetninger.) Det vil styrke forskningsmiljøet ved museet. Museet har i 2012 også huset gjesteforskere.

PERFORMATIVE REPRESENTASJONER – innskrivingen av museet i ulike sosiale og kulturelle rom

Prosjektet startet i 2010 og sluttet i 2012. Det ble støttet av Norsk Kulturråd, som en del av Kulturrådets satsing for å fremme forskning i museer og arkiv. Prosjektet har blant annet undersøkt ulike forståelser av museet som samfunnsinstitusjon og sett på hvordan utstillingsproduksjon og andre museale aktiviteter og praksiser både impliserer og produserer forståelser av museet som kunnskapsinstitusjon. Som resultat av prosjektet foreligger det utkast til et bokmanus om Norsk Teknisk Museums historie og til to artikler om konkrete utstillingsprosjekter ved museet i de siste årene.

TVANGSARBEIDETS POLITISKE ØKONOMI

Det NFR-finansierte forskningsprosjektet om tvangsarbeid i Norge under krigen startet opp i 2011 og skal pågå fram til 2015. Som del av prosjektet arbeider Teknisk museum med en bok om byggevirkosomhet til Organisasjon Todt. Tre doktorgradsstipendiater og flere masterstudenter er i gang med avhandlinger i tilknytning til forskningsprosjektet. I mai arrangerte prosjektet en konferanse i Trondheim med internasjonal deltagelse. I løpet av høsten har prosjektdeltagerne arbeidet med å gå gjennom arkivet etter organisasjon Todt. Foreløpige resultater ble presentert på et seminar for studenter og forskere i november.

Prosjektgruppen, med ansvar for en planlagt museumsutstilling, ble etablert i mai.

Motefotografi

Den ledes av Teknisk museum og består av representanter for ulike samarbeidende institusjoner. Gruppen har begynt arbeidet med å finne finansiering for utstillingen og kartlegger også om det finnes nålevende norske og utenlandske tvangsarbeidere.

INTERNATIONALIST NATIONALISM

Prosjektet *Internationalist nationalism: Small-state diplomacy and Scandinavian responses to the collapse of academic internationalism after World War I* inngår i det nordiske nettverksprosjektet *History of Nordic Historiography beyond Methodological Nationalism: Comparative and Cross-national Perspectives*. Det er finansiert av Nordisk samarbeidsnemnd for humanistisk og samfunnsvitenskapelig forskning (NOS-HS) er et samarbeidsorgan mellom forskningsrådene i Finland, Danmark, Island, Sverige og Norge. Prosjektet ledes av professor Pertti Haapala ved Universitetet i Tampere, Finland.

FROM RACIAL TYPOLOGY TO DNA SEQUENCING

I 2012 ble museet tildelt en bevilgning på kr 8 122 000 fra Norges forskningsråds SAMKUL-program for prosjektet *From racial typology to DNA sequencing: 'Race' and 'ethnicity' and the science of human genetic variation 1945-2012*. Prosjektets generelle målsetting er å kaste lys over relasjoner mellom samfunnsmessige, kulturelle, teknologiske og vitenskapelige aspekter ved utviklingen av begreper om "etnisitet" og "rase" innenfor fysisk antropologi og humangenetik i perioden 1945 til i dag. Prosjektet er ledet av Teknisk museum og vil foregå i samarbeid med forskningsmiljøer ved Universitetet i Oslo og de nasjonale forskningsetiske komiteer.

HJULA VÆVERI

I løpet av året er det skrevet to artikler knyttet til Hjula-arkivet. Artiklene skal publiseres i 2013.

INSIDE OUT

Museet er samarbeidspartnere på forskningsprosjektet "Inside out. New

images and imaginations of the body", som ledes av professor Merete Lie ved Institutt for tverrfaglige kulturstudier, NTNU. Prosjektet er støttet av Norges Forskningsråds program KULVER, 2010-2013. I den forbindelse har museet blant annet bidratt til å lage filmen *Det vakre, det sanne og det gode – en film om vitenskapelige bilder*. Den hadde premiere ved museet 13. september 2012.

Filmen vil etter planen bli sendt på NRK i løpet av 2013. Museet har også fått midler til å forske på utstillingsarbeid som kunnskapsproduksjon.

ARTEFACTS

Det internasjonale museumsnettverket Artefacts har som mål å fremme bruken av gjenstander og materiell kultur i teknologi- og vitenskapshistoriske studier. Nettverket arrangerer årlige fagseminarer og utgir en egen bokserie. Norsk Teknisk Museum har sammen med Science Museum i London redigert den åttende boken i denne serien, *Material Culture and Electronic Sound*. Boken gis ut i januar 2013. Den er på drøyt 300 sider og består av artikler som utforsker forholdet mellom musikk og teknologi. Bidragsyterne er konservatorer, historikere, musikkvitere, komponister og musikere fra ulike land.

EPOKEGJØRENDE INSTRUMENTER ELLER KUNSTIGE SURROGATER?

Doktorgradsprosjektet "Epokegjørende instrumenter eller kunstige surrogater?" tar for seg introduksjonen og resepsjonen av elektroniske musikkinstrumenter i Norge før 1960. Målet er å kaste lys over sammenhenger mellom den musikkteknologiske utviklingen, de kulturelle kontekstene og ulike oppfatninger av elektroniske musikkinstrumenter. Prosjektet startet i september 2012 og vil pågå i tre år. Det er finansiert av museet og knyttet til Institutt for historie og klassiske fag ved NTNU.

MIRACLE

Forskningsprosjektet MIRACLE ved Universitetet i Oslos forskningscenter Intermedia har samarbeidet med museet om å utvikle og prøve ut modeller for nye

læringsarenaer, med utgangspunkt i samspillet mellom skole, museum og IKT-verktøy. Vitensenterutstillingen *EnergiTivoli!* brukes som arena for pedagogisk forskning og feltundersøkelser med lærere og elever i utvikling av vitensenterinstallasjoner og IKT-baserte undervisningsopplegg som museet vil utvikle videre til andre undervisningstilbud.

MOTEFOTOGRAFI

I løpet av 2012 har museet jobbet med å tematisere historiske motefotografier.

Utstillingen *Tradisjon og nyskaping* kom i stand gjennom et samarbeid med Preus museum der den ble vist mellom 19. februar og 28. mai. Den presenterte åtte motefotografier som er aktive i dag, et utvalg av historiske motefotografier fra Preus' samlinger og norsk motefotografi fra 1930-til 1990-tallet. Denne delen viste bilder fra DEXTRA Photo tatt av Teigen Fotoatelier og Sohlberg Foto, i tillegg til bilder lånt fra andre museer, arkiver og private. Et seminar om motefotografi ble holdt i forbindelse med utstillingsåpningen. Katalogen hadde samme navn.

AKERSELVA DIGITALT, KULTUR- OG NATUREISER

Gjennom prosjektet har museet i 2012 produsert et rikt formidlingsmateriale i samarbeid med Oslo Museum. Det fungerer som en nettbasert turguide til Akerselva med innspilte fortellinger og lydklipp som basis i en audioguide. Akerselva Digitalt er ett av de to hovedelementene i satsingen på museumsformidling ved Akerselva. Oslo Museum har hovedansvaret for satsingen OM/Arbeidermuseet. Innholdet er tilgjengelig som en kulturhistorisk rute på industrimuseum.no, og det er utviklet prototyp for en applikasjon som skal gjøre innholdet tilgjengelig på smarttelefoner med automatisk avspilling av rett lyd på rett sted ved å bruke geodata. Dette arbeidet inngår som en pilot i Kulturrådets satsing "Kultur- og naturreiser". Det vil bli videreutviklet i 2013.

DIGITALT MUSEUM

Digitalt Museum er en nettportal inn til norske museers samlingskataloger, først og fremst registrert og digitalisert i Primus. Teknisk museums samling er en av 115 tilgjengelige samlinger. Digitalt Museum 3.0 ble lansert i januar 2012. Det har åpnet for spennende nye muligheter for formidling og brukermedvirkning med utgangspunkt i museenes samlinger. Teknisk museum har publisert 11 843 gjenstander og 9 564 fotografier på www.digitaltmuseum.no.

INDUSTRIMUSEUM.NO

Nettstedet www.industrimuseum.no ledes av Norsk Teknisk Museum. Det er utviklet i samarbeid mellom museene i Nettverk for teknologi- og industrihistorie. Nettstedet fikk i 2012 et grafisk løft i tillegg til bedre bruk av mediefiler og koplinger til andre kilder. Det er utviklet nytt innhold, særlig gjennom Akerselva-satsingen. Bruken av nettstedet har økt.

INTERNASJONALT SAMARBEID

INVENTING EUROPE

"Making Europe", tidligere "Europe, interrupted", er et samarbeid mellom historikere og museer i Europa for å utvikle en virtuell utstilling og en webplattform som forener tekst og visuelt materiale fra en rekke kilder i Europa. På denne måten kan besøkende finne relatert materiell på andre websider. I 2012 lanserte prosjektet hjemmesiden som nå brukes i undervisning på universitet og høyskoler i Europa. Samarbeidet er en del av forskningsprosjektet "Inventing Europe". Det er finansiert av European Science Foundation og Foundation for the History of Technology i Nederland. Norsk Teknisk Museum er ett av de fem europeiske teknikk- og vitenskapsmuseene som deltar i prosjektet.

KAUFMANN'S MUSIKKMASKINER

Deutsches Museum i München har i 2012 publisert et forskningsskrift av musikkviteren Rebecca Wolf, *Die Musikmaschinen*

Lurbleser – Geiranger. Foto: Anders Beer Wilse 1935 DEXTRA Photo

von Kaufmann, Mälzel und Robertson. *Eine Quellenedition*. Det bygger til dels på en unik utklippbok fra årene 1836-1842 i Teknisk museums samling. Utklippboken inneholder omtaler av musikkmaskiner laget av det tyske firmaet F. Kaufmann & Sohn, deriblant museets selvspillende Chordaulodion fra ca. 1840. Avfotograferinger av utklippboken er utført ved Norsk Teknisk Museum. Wolf har også transkribert mange av sidene i boken og bidratt til dokumentasjon av stor verdi.

NASJONALE MUSEUMSNETTVERK

Norsk Teknisk Museum legger vekt på nettverksarbeid for å oppnå god ressursutnyttelse, faglig utvikling og nasjonal samordning. Museet har ansvar for koordinering og utvikling av Medisinhistorisk museumsnettverk og Nettverk for teknologi- og industrihistorie. I tillegg deltar museet i Nettverk for vitensentre, Nettverk for arbeiderkultur og arbeidslivshistorie, Nasjonalt nettverk for fotografi, Nettverk for Magasin og bevaring og Nettverk for minoriteter og kulturelt mangfold.

MEDISINHISTORISK MUSEUMSNETTVERK

Medisinhistorisk museumsnettverk er nettverket for museer, ulike andre institusjoner, fagmiljøer og -personer som arbeider med helse- og medisinhistorie. Nasjonalt medisinsk museum koordinerer aktivitetene i nettverket. Det ble arrangert nettverksseminar i Tromsø 12-14. juni i samarbeid med Universitetet i Tromsø. Seminaret hadde hovedfokus på helsesituasjonen i det nordlige Skandinavia og i Russland i årene omkring 2. verdenskrig. Deltagere kom fra Ullevål museum, Farmasihistorisk museum, Trastad Samlinger/Sør-Troms museum, Perspektivet museum i Tromsø, Gjenreisningsmuseet i Hammerfest, Høyskolen i Finnmark, Medisinhistorisk museum i Arkhangelsk, Universitetet i Tromsø, Universitetet i Manchester, Høyskolen for anvendt forskning, Kemi-Tornio i Finland og også fra museer / ulike læreinstitusjoner i Arkhangelsk i Russland.

Nettverket har vært medarrangør (sammen med blant andre Stiftelsen Nasjonalt medisinsk museum og Landsverneplan for helsesektoren) blant annet til to seminarer på Teknisk museum i første halvdel av året,

det ene med tema Sykepleiehistorie (7. mars) og det andre med fokus på infeksjonssykdommenes nyere historie (2. mai). Nettverket deltok også på to seminarer i Oslo i høstsemesteret: Seminaret "Norske helsebygg: Vern, bruk og ombruk", i Gamle Kvinneklinikken (Pilestredet Park 7, Oslo) 27. september og et psykiatrichistorieseminar på Gaustad sykehus 31. oktober. Hvert av disse arrangementene samlet mellom 50 og 70 deltagere.

NETTVERK FOR TEKNOLOGI- OG INDUSTRIHISTORIE

Nettverket tar mål av seg til å øke kompetansen og utvikle ny kunnskap innen industriutvikling og -avvikling. Avindustrialisering i Norge i etterkrigstiden har vært et sentralt emne. Med støtte fra Kulturrådet har nettverket utviklet internettportalen *industrimuseum.no*. Portalen gir inngang til norske museumsressurser og inneholder stoff om norsk industrihistorie, bransjer, bedrifter, personer og industriområder som i dag ofte er preget av helt annen virksomhet. *Industrimuseum.no* ble lansert i tilknytning til Kulturminneåret 2009 og har siden blitt videreutviklet.

Det ble avholdt et nettverksmøte ved Norsk Teknisk Museum 1. juni 2012 med ca 20 deltakere. Et hovedtema for møtet var dokumentasjon ved nedleggelse av

industribedrifter. I oktober fikk nettverket bevilget 40 000 kroner fra Kulturrådet til å utvikle et samarbeidsprosjekt om samtidsdokumentasjon av industri.

SAMARBEIDSPARTNERE

SPONSORER

Museets satsinger på nyskapende og spektakulære utstillinger er avhengig av bidrag fra næringslivet, ulike fond og andre bidragsytere. I 2012 har museet avsluttet gode sponsorsamarbeid rundt utstillingen *Mind Gap*. Selskapet Boeringer Ingelheim og Anders Jahres stiftelse var utstillingens hovedsponsorer.

I 2012 utløste Vitensenter-satsingen *EnergiTivoli!* nye bidrag fra langsiktige samarbeidspartnere som E-CO Energi og Miljøverndepartementets Klimaløftet. I prosjektet ble det også etablert et nytt samarbeid med Skogselskapet rundt utvikling av vitensenterformidling av skogbrukeres betydning for bærekraft, miljø og klima.

Sparebankstiftelsen DnB NOR var også i 2012 en viktig samarbeidspartner for museet gjennom forvaltningen av DEXTRA Photo.

Norsk Kulturråd bidro med prosjektmidler til arkivprosjektene Hjula Veveri og Aker. Nettprosjektene *industrimuseum.no* og *Akerselva Digitalt* ble gjennomført i 2012 med bevilgninger fra Kulturrådet. Det ble gitt støtte fra Forskningsrådet til arrangementet *Researchers Night*.

First Lego League ble i 2012 gjennomført i samarbeid med Statoil, Tekna og Abelia.

VENNEFORENINGEN

Venneforeningen arbeider for å øke interessen for Norsk Teknisk Museum. I 2012 ble foreningen ekstra motivert av at Norsk Teknisk Museum ble tildelt en internasjonal pris for utstillingen *Mind Gap*. Personlige medlemmer økte fra 783 i 2011 til 879 i 2012. Antall bedriftsmedlemskap er 9. Medlemsbladet BULLETIN har kommet ut med 4 utgaver. Foreningen formidler informasjon om foreningens virksomhet, møter og arrangementer gjennom egne hjemmesider. Vårens og høstens arrangement for teknologimiljøene i Tekna og NITO og Venneforeningens medlemmer, er hovedsatsingene. På vårens arrangement 20. mai deltok 830 personer fra Tekna, NITO og Venneforeningen. På høstens arrangement 18. november deltok 809 medlemmer.

I juni arrangerte Venneforeningen båttur i indre Oslofjord med D/S Børøysund, landets eneste passasjerskip som fremdeles har original kullfyrt dampmaskin, ca. 50 personer deltok.

Representanter fra Venneforeningen har arbeidet med restaurering av en av museets biler, en Cadillac type 53, modell 1916. På Venneforeningens dag, 18. november, ble bilen fremvist i museet for første gang. Venneforeningen, med økonomisk bidrag fra Sporveishistorisk råd, bekoster restaureringen.

I samarbeid med teknologihistorisk gruppe i Tekna (THG) og NITO Oslo og Akershus avdeling, ble det arrangert åtte kåserikvelder med teknologihistoriske temaer. Venneforeningen har selvstendig

Cadillac type 53, modell 1916

økonomi. 50 prosent av medlemskontingenten går direkte til Teknisk Museum.

KONSOLIDERINGS-PROSESS

På oppdrag fra Kulturdepartementet og Stortinget gjennomførte Norsk Maritimt Museum og Norsk Teknisk Museum i 2012 en prosess som tok sikte på en konsolidering av de to museene. Prosessen var omfattende og inkluderte foruten museets ledelse og styre også deler av det øvrige personalet. Flere utredninger ble gjennomført for blant annet å belyse den økonomiske situasjonen, ledelseskapasitet og tilstand og verdifurdering av fast eiendom. I tillegg ble det nedsatt et antall arbeidsgrupper med medarbeidere fra de to museene for å analysere ulike museale funksjoner ved en eventuell konsolidering. Basert på utredningene førte de to museene omfattende diskusjoner. Ved to anledninger i løpet av våren 2012 møttes samtlige av museenes medarbeidere for å utveksle erfaringer og å lære hverandre å kjenne. Konklusjonen av prosessen ble at det utfra

de gitte forutsetningene ikke forelå noen mulighet for å konsolidere de to museene, noe som ble meddelt Kulturdepartementet i juni 2012.

KOMMUNIKASJON

Norsk Teknisk Museum arbeider for å styrke kjennskap til museets tilbud og videreutvikle museets omdømme. Strategien er å gi relevant informasjon i relevante kanaler, samt å søke toveis dialog der det er mulig. Museet kommuniserer hovedsakelig på fire arenaer; egne nettsider, redaksjonell plass i mediene, betalt markedskommunikasjon og sosiale medier. Arbeidet består i å distribuere informasjon på egne nettsider, sende ut nyhetsbrev, arbeide for redaksjonell plass i medier, annonsere på aktuelle flater, gjennomføre og delta på arrangementer på og utenfor museet samt å utarbeide og distribuere brosjyre- og reklamemateriell. Den viktigste arenaen er museets nettsider. Besøket har holdt seg stabilt, og i 2012 hadde sidene 195 647 unike brukere. Museet har også fortsatt med å intensivere satsingen på sosiale

medier for å videreutvikle en arena for dialog. Ved slutten av året hadde museet rundt 8 000 "tilhengere" på Facebook. For å ha ytterligere kontroll over synligheten, ble det satset mer ressurser enn tidligere for å oppnå god markedskommunikasjon. Blant annet ble det gjennomført flere kampanjer, spesielt for *Mind gap* og den nye utstillingen *EnergiTivoli!*. Merkevarer *SENT* er også søkt styrket av fire markedskampanjer mot segmentet "unge voksne".

SYNLIGHET I MEDIA

Teknisk museum fikk 366 treff i papirmedier og 297 digitale omtaler i 2012. Mest oppmerksomhet fikk de positive besøkstallene, men også de enkelte utstillingene og aktivitetsprogrammet fikk omtale. Utstillingen *Instrument – fortellinger om vitenskap*, som åpnet like før jul i 2011, ble i januar og februar 2012 arena for sendingene fra NRK Ekko i en løpende serie på fem radioprogrammer med forskjellige temaer fra utstillingen. *Mind gap* ble omtalt, diskutert og nevnt i ulike medier, fra TV og radio til dagspresse og fagtidsskrifter, ved flere enn 70 ulike anledninger. NRK radio

gjorde direkte sendt intervju etter at utstillingen ble belønnet med den internasjonale prisen IDCA for beste utstillings-layout. Utstillingen om fjernstyrte biler fikk blant annet eget innslag på NRK Østlandssendingen. NRK P2 Kulturhuset presenterte utstillingen *Jukebokser* i et eget innslag. NRK Dagsrevyen dekket åpningen av utstillingen *Et lite stykke Helse-Norge*.

MUSEUMSBUTIKK OG KAFÉ

Museumsbutikkens profil og vareutvalg er knyttet til konseptet *Lekende læring* og har et bredt utvalg av leker, spill og bøker for barn og voksne. I 2012 har butikken satset spesielt på produkter innenfor realfag, bl.a. lærebøker og konkretiseringsmateriale. Museets butikk hadde i 2012 en omsetning på kr 5 497 433.

Museumskafeen på 480 kvm har siden 2007 blitt drevet av firmaet Tekno kafé AS. Kafeen har samme åpningstider som museet.

PLANLAGTE UTSTILLINGER

SULTANS OF SCIENCE

I 2013 er Norsk Teknisk Museum vertskap for den vitenskapshistoriske vandreutstillingen *Sultans of Science. Islamic Science Rediscovered*. Den handler om utvikling innen vitenskap, teknologi og medisin i islamsk kultur i perioden 700-1700. Utstillingen er produsert av MTE Studios i Cape Town/Dubai og er vist ulike steder i Nord-Amerika og i Sørøst-Asia før Europa-premierer i Oslo 15. juni. I den forbindelse planlegger Norsk Teknisk Museum også et omfattende aktivitetsprogram for barn og unge samt forskningsbasert formidling med samfunnsaktuelle debatter og diskusjoner rettet mot en bredere offentlighet.

ISLAMSK OG NORSK VITENSKAP OG KULTUR

I tilknytning til *Sultans of Science* vil Norsk Teknisk Museum utvikle en egen, separat

og gjenstandsbasert utstilling om koplinger mellom norsk og islamsk vitenskap og kultur. Utstillingen er et samarbeid med Nasjonalbiblioteket og Universitetet i Oslo. Utgangspunktet er Nasjonalbibliotekets ukjente samling av orientalske og asiatiske manuskripter. Utstillingen vil også inneholde andre gjenstander, som mynter, bøker, kart og vitenskapelige instrumenter fra islamsk vitenskap og kultur med ulike forbindelseslinjer til Norge.

JUBILEUM 2014

I 2014 har Teknisk museum hundreårsjubileum. Museet ble grunnlagt i sammenheng med Frognerutstillingen i 1914, der Norge feiret 100-årsjubileet for Grunnloven. Teknisk museum skal feire begge jubileene i 2014. Det blir et omfattende program med aktiviteter, utstilling, bok og andre produksjoner. Jubileumsutstillingen tar utgangspunkt i teknologiens og demokratiets utvikling. Boken skal produseres med utgangspunkt i forskningsprosjektet *Performative representasjoner*.

Kunnskapsminister Kristin Halvorsen og statsminister Jens Stoltenberg i samtale med Jan Alfred Andersson, lederen av vitensenteret ved Norsk Teknisk Museum.

PUBLIKASJONER

Ellen Lange og Olav Hamran

- -Et lite stykke Helse-Norge: portrett av Helsesenteret for papirløse migranter, Oslo 2012 (utstillingskatalog)

Henrik Treimo:

- -"Det vakre, det sanne og det gode – en film om vitenskapelige bilder", 2012. (sammen med Lie, M., Perrotta, M., Johansen, A.) Regi, Anwar Saab
- -"Mind gap. Hjernen på utstilling" ARR *Idéhistorisk tidsskrift* 1/2012 (s.35-47)
- -"Experiments and anxiousness; changing the Norwegian Museum of Science and Technology through experimental exhibitions and moods." Publisert i *The Best in Heritage 2012 conference*

Olav Hamran

- -"Noen linjer innenfor kurbehandlingen av alkoholister i Norge", i *Rom for helse*. Hovedtrekk i spesialisthelsetjenestens bygningshistorie. Landsverneplan for helsesektoren, Oslo 2012

Tone Rasch:

- -"Tendenser fra Norsk motefotografis historie", i *Motefotografi. Tradisjon og nyskapning*, utstillingskatalog utg. av Preus museum 2012, s. 20-37, 156-165
- -"Cotton cloth: moving know-how, workers and technology", www.inventingeurope.eu/curated-20tour1item1/, lastet ned 11.01.2013

Thale Elisabeth Sørlie:

- -"Fotografi: En mekanisk dannelseskunst", i *Arr – idéhistorisk tidsskrift*, nr. 3-4 (2012)

Vidar Enebakk:

- -"Appropriating the Aurora. Christopher Hansen and the Circumpolar Auroral Rings", *Acta Borealia* 29, 2 (2012), 177-196
- -"Fjordmans radikaliserings", i Øystein Sørensen, Bernt Hagtvatn & Bjørn Arne Steine (red.),

Høyreekstremisme. Ideer og bevegelser i Europa, Dreyer forlag: Oslo 2012, s. 45-100

KONFERANSEINNLEGG

Ann-Kristin N. Abrahamsen:

- "Kilder til kunnskap – Hjula Væveri", Museumspedagogisk fagdag, 26. mars

Ellen Lange:

- -"Verdilos? Den vanskelige psykiatrihistorien", på seminaret "Tregning Psykiatrimuseum?", Valen 21-23. mars

Frode Weium:

- -"Stories of Science: Exhibiting Scientific Instruments from the University of Oslo". Foredrag ved XIII Universeum Annual Network Conference, NTNU, Trondheim, 14. juni 2012
- -"From Solovox to Soloton: The Assimilation of Foreign Music Technology in Norway". Foredrag ved konferansen *Artefacts XVII*, National Museums Scotland, Edinburgh, 8. oktober 2012

Henrik Smith:

- -Paneldebatt. "Hva gjør vi med flodbølgen analoge negativarkiv", Landkonferanse for fotografi, arrangert av Norsk kulturråd og Preus museum, Sandefjord, 23.04.2012

Henrik Treimo:

- -"Utstilling – hva slags kunnskap?" paper ved konferansen *Museale og arkivale praksiser*, Universitetet i Oslo, 29.-30.11.12
- -"Experiments and anxiousness; changing the Norwegian Museum of Science and Technology through experimental exhibitions and moods", paper ved *The Best in Heritage Conference*, Dubrovnik, 27.-29.12
- -"Mind Gap – A Brain Expo", paper ved konferansen *Forskning om museer og arkiv*. Arr.

Norsk Kulturråd, Oscarsborg, 7.-8.6.12

- -"Hjernen!" Om rom, form og formidlig av vitenskap. Med Serge von Arx. Norske landskapsarkitekters fagdag "Nytt, djervt, frekt", Gjøvik 23.-24.3.12

Henrik Treimo/Kathrine Daniloff:

- -Presentert utstillingen *Mind gap* ved The Metropolitan Museum, New York, i forbindelse med prisen IDCA for Best Layout og konferansen *Communicating the Museum* 27.-29. Juni, 2012

Håvard Heggelund

- -"Fort frem-digitale fortellinger" - Flatbrød og Sirkus 2012 – kulturarens mange muligheter i Den kulturelle skulesekken 18.9.2012

Ingrid Louise Flatval:

- -"Overraskelser og gavepakker", Landkonferanse for fotografi, arrangert av Norsk kulturråd og Preus museum, Sandefjord, 23.04.2012

Jon Røyne Kyllingstad:

- -"Internationalist nationalism. Small-state diplomacy, national narratives and Scandinavian responses to the collapse of academic internationalism after World War I". Innlegg på *Nordic historiographical meeting*, Uppsala, Oct 4-5, 2012

Kathrine Daniloff:

- -"How to double number of visitors in six years" ved The Metropolitan Museum, New York, i forbindelse med prisen IDCA for Best Layout og konferansen *Communicating the Museum* 27.-29. Juni, 2012
- -"Concept, Current, Campaign - How to double number of visitors" ved ICOMMPR- konferansen Palermo, Italia 10-13. September 2012

Ketil Gjørme Andersen:

- -"Teknikk på utstilling. Museale praksiser ved Norsk Teknisk Museum". Kulturrådets konferanse på Oscarsborg festning, juni 2012
- -"Nytte og dannelse. Om etableringen av et teknisk museum i Norge 1904-1959", Kulturrådets konferanse på Blindern, november 2012.
- "Kristian Birkeland – mellom akademi og industri", foredrag i regi av Nittedal Rotary, 29. november 2012
- -"Tvangsarbeidets politiske økonomi. Organisasjon Todt i Norge under okkupasjonen", foredrag ved NTM, september 2012
- -"Fagmann og fanatiker: Fritz Todt i Det Tredje Rikets teknikk-diskurs", foredrag, NTNU, 1. november 2012

Lena Nordby:

- -"Sykkel og kjærlighet – erfaringer fra et tilrettelagt museumstilbud for personer med demens" innlegg på konferanse for markering av Den internasjonale Alzheimerdagen, Drammen, 21. september 2012
- -"Meeting with Memories" presentasjon på symposium The Azure Project – exploring the potential for greater participation of people with dementia in cultural settings in Ireland. Dublin, 23. november 2012

Lena Nordby/Ellen Wasserfall:

- -"Møte med minner", innlegg på konferansen Fri tid for alle – Profesjonell tilrettelegging og betalt frivillig hjelp. Oslo, 4. juni 2012
- Lena Nordby/Kjersti Lind:
- "Møte med minner" demonstrasjon av et tilrettelagt museumstilbud, Norsk Sykepleierforbund 100 år – regional markering, Norsk Teknisk Museum, 3. september 2012

Olav Hamran:

- -"Utøvelse av museumsrollen, representasjon og performativitet i utstillingsprosjektet "Vonde minner", på konferansen "Museale og arkivale praksiser", Universitetet i Oslo, 29-30. november
- -"Jeg fortalte ikke til noen at det hadde vært sjuke – om tuberkulosen, behandlingen og tiden etterpå", på seminaret "Infeksjonsmedisinens nyere historie", Norsk Teknisk Museum, 2. mai
- -"Å være barn på Kysthospitalet i Tromsø i 1950- og 60-årene", innlegg på seminaret "Living the War: Nursing, Health Care and Living Conditions in the Barents Region, 1939-1945", Universitetet i Tromsø, 12-14. juni
- -"Utenfor helsevesenet – et museumsprosjekt om papirløse", på konferansen "Museale og arkivale praksiser", Universitetet i Oslo, 29-30. november

Tone Rasch:

- -"Norsk motefotografi – 1930-90", Seminar "Motefotografi – tradisjon og nyskaping", arrangert av Preus museum, Horten, 18.02.2012
- -"Norsk motefotografi – 1930-90", Landkonferanse for fotografi, arrangert av Norsk kulturråd og Preus museum, Sandefjord, 23.04.2012
- -"Hjula Veveri – et industrianlegg etter engelsk mønster" på seminaret Levende mur – om teglstein, mørtel og tidens tann, arrangert av Breidablikk – nasjonalt forum for kulturarv, Løten, 03.05.2012
- -"Fotodokumentasjon på Teknisk museum: Eksempler fra Metso Minerals, Possementfabrikken og Follum fabrikker", nettmøte i Nettverk for teknologi- og industrihistorie og Nettverk for arbeiderhistorie, Norsk Teknisk Museum, 01.06.2012
- -"Hjula Væveri – et arkitektonisk monument", kveldsarrangement, Hønsø-Lovisas hus, 29.11.2012

VERV

Arne B. Langleite:

- Leder i Norsk fothistorisk forening
– Preus museums venner
- Styremedlem i Forbundet Frie Fotografer

Dag Andreassen:

- Styremedlem i Teknologihistorisk gruppe, Tekna
- Medlem i styringsgruppa for ressursnettverket INREMO innenfor Forskningsrådets Verdikt-program.

Frode Weium:

- Medlem av Sporveishistorisk råd

Hans Weinberger:

- Medlem av Wissenschaftlicher Beirat, Deutsches Museum.

Ingrid Louise Flatval:

- Styreleder NKF-N

Jan Alfred Andersson:

- NAROM (nasjonalt senter for romrelatert opplæring), medlem i rådet.

Jon Røyne Kyllingstad:

- Medlem av Nasjonalt utvalg for vurdering av forskning på menneskelige levninger (De forskningsetiske komiteer)

Thale Elisabeth Sørle:

- Redaksjonsmedlem i Arr
– idéhistorisk tidsskrift
- Nestleder i Norsk fothistorisk forening
– Preus museums venner

AKTIVITETSKALENDEREN

11.01.	Gjesteutstillingen
om kraftoverføringens kulturminner	06.03	Norsk romfartshistorie og de industrielle ringvirkningene i 50 år.
Foredrag av Rolf Skår, tidligere leder av Norsk Romsenter, i regi av Venneforeningen	17.04	Norsk flyindustri
– og de industrielle ringvirkningene i 100 år. Foredrag ved Lars Kristian Iversen, Forsvarets flysamling Gardermoen. I regi av Venneforeningen
	Englemaster og monstremaster
gjesteutstillingen om kraftoverføringens kulturminner ble åpnet i samarbeid med NVE.	07.03	Sykepleiernes historie i Norge
Åpent fagseminar	20.04	Unge forskere 2012,
nasjonal finale i samarbeid med Proscientia/Norges Forskningsråd
14-15.01	Mannen på 200-lappen:
Humoristisk teaterforestilling om Kristian Birkeland ble vist i utstillingen Instrument – Fortellinger om vitenskap	10.-18.03	Hjerneuke
med forskjellige hjerneaktiviteter	21.04	Hjernetema: Forskerhjernen.
I samarbeid med Hjernerådet
24.01	Brannvesenets bilhistorie.
Kåseri av Iver Aage Iversen i regi av Venneforeningen	10.03	Møter med hjerneforskere og organisasjoner, i samarbeid med Hjernerådet	21.04	Utstilling med vinnerbidrag fra Unge forskere
25.01.	Voksentid:
Instrument – Fortellinger om vitenskap. Omvisning ved prosjektleder Frode Weium	11.03	Spesialomvisning i Mind gap	22.04	Turist i egen by
– Museet deltok med stand i Rådhuset.
26.01.	Hjernelørdag i Uke Sex:
Seksualitet og hjernen. Miniutstilling og foredrag ved sexolog Stine Kühle-Hansen, i samarbeid med Hjernerådet	14.03	Utstillingsåpning
"Jeg fortalte ikke til noen at jeg hadde vært sjuk". Om tuberkulosen, behandlingen og tiden etterpå	25.04	Museets fotosamlinger
ble presentert på tvers og med dypdykk av Tone Rasch
9.02.	Uke Sex, den internasjonale sex-opplysningsuken ble markert med SENT* Sex spesial.
Plateaktuelle Maribel spilte live og det ble holdt flere foredrag. Museets foajé var fylt av sexhjelpemidler og leketøy. *Kvelds-åpent museum med 18-års grense	15.03	SENT* – Hjerne spesial:
Om hjernen i rus og musikk. Hovedattraksjonen var Jimmy Polaris v/ Christopher Nielsen og Masselys. I samarbeid med Telemuseet. *Kvelds-åpent museum med 18-års grense	28.-29.04	Fotohelg med kurs og foredrag,
fotoaktiviteter, konkurranse og utstilling. På søndagen ble Internasjonal Pinhole Camera Day feiret
11-12.02	Matteaktivitetshelg	17-18.03	Hjernehelg med hjerneaktiviteter
og omvisning i <i>Mind gap</i> og møter med hjerneforskere	01.05	Åpent museum
med industrihistoriske omvisninger, vandring ved Akerselva og presentasjon av planer for nytt arbeidermuseum. I samarbeid med Oslo Museum
14.02	Mattekurs for foreldre og småskolebarn	20.03	Bilfergene og deres plass i norsk samferdsel.
Foredrag av Alexander Ytterborg, seksjonssjef hos Riksantikvaren. I regi av Venneforeningen	12.-13.05	Temahelg med radiostyrte biler
Miniutstilling, demonstrasjoner ved Norges beste kjørere. Publikum kunne også teste sine ferdigheter
15.02	Dark Garden: Wired in a different way.
Åpning av kunstinstallasjonen av Anderw Carnie - i tilknytning til <i>Mind gap</i>	25.03	Søndagskonsert i musikk utstillingen,
i samarbeid med Trikkehallen på Kjelsås	20.05	Venneforeningens dag med stort aktivitetsprogram
16.02	Mattekurs for foreldre og småskolebarn	27.03	Kåseri om Hvalfangsten
og dens industrielle ringvirkninger av Jan Erik Ringstad, konservator ved Hvalfangsmuseet i Sandefjord. I regi av Venneforeningen	30.05	Hundreårsjubileum for norske fly
der de besøkende ble kjent med de første norske flyene Start og Deperdussin og historiene bak
Uke 8 og 9	Stort vinterferieprogram	31.03-	Stort påskeprogram	02.06	Hundreårsjubileum for norske fly
ble feiret med "fjernomvisning" av Start, Teknisk museums jubileumsfly, som står utstilt på Gardermoen
20.02	Markering av 50-års dagen for John Glens romferd			03.06	Stort flystevne på Kjeller
i anledning hundreårsjubileet for norske fly -- med utkikk og speaker på Teknisk museum

- 07.06 **Lansering av Akerselva digitalt**
– en vandringsguide for Akerselvas industri- og arbeiderhistorie
- 09.06 **Akerselva-vandring i øvre del**
i samarbeid med Oslo Museum
- 10.06 **Akerselva-vandring i nedre del**
i samarbeid med Oslo Museum
- 20.06 **Stort sommerprogram**
mellom 20. juni og 20. august
- 29.08 **Boklansering: Blod på hvit rose**
av Dag Skogheim. Foredrag ved Vegard Vartdal fra Leger uten grenser. I samarbeid med Tiden forlag
- 30.08 **Akerselvahistorie**
i Hønse-Lovisas hus, Sandakerv.2: Industrien i Nydalen etter at Spigerverket "forsvant" i 1989 ved Dag Andreassen, Teknisk museum
- 01.09 **Bilhelg**
Museets nyåpning av bilutstillingen ble markert med hjemkomne klassikere fra museets samling, "gjestebiler" og opplading til Norgesløpet. I samarbeid med Norsk Veteranvogn Klubb
- 02.09 **Akerselva-maraton**
startet med omvisning i museet og langs hele elveløpet. I samarbeid med Oslo Museum m.fl.
Bilhelg med stor bilparade
Avslutning av Norgesløpet med veteranbilmønstring. I samarbeid med Norsk Veteranvogn Klubb
- 06.09. **SENT! Museumskveld**
med 18-årsgrænse. Telemuseet fylte 25-år! Live-musikk, pub-quiz, show, spesialomvisninger med mer
- 11.09. **Ekskursjon til Hammeren**
kraftstasjon med Arne Vegard Langmoen som guide. I regi av Venneforeningen /THG
- 13.09 **Utstillingsåpning Dark Garden**
Wired in a different way av Andrew Carnie. Kunstinstallasjon i tilknytning til *Mind Gap*
- 13.09 **Filmpremiere:**
Det vakre, det sanne, det gode. En film om vitenskapelige bilder. En del av formidlingen fra forskningsprosjektet "Inside Out. New images and imaginations of the body"
- 15-16.09. **Musikk: Ultimaskinen.**
Kreativt komponistverksted for barn i samarbeid med Drivhuset og Ultima-festivalen
- 22-23.09. **Sykepleierhelg**
med 100-årsjubileum: Sykepleierens rolle fra vugge til grav. Aktiviteter, omvisninger, foredrag og mye mer
- 25.09. **Foredrag/omvisning**
Espen Riis Andersen.
I regi av Venneforeningen
- 27.09. **Akerselvahistorie**
i Hønse-Lovisas hus, Sandakerv.2: Spinne-Jenny og de andre jentene. Om kvinner i tekstilindustrien ved Akerselva v/ Gro Røde, Oslo Museum
- 28.09. **Researchers Night EU 2012.**
En familiefestkveld for forskning. Kule eksperimenter, show, verksteder, musikk, miniforedrag, forskermøter, quiz med mer
- 29.09. **Høstferie**
med stort aktivitetsprogram. Musikkspesial! Liv i Musikkmaskiner med Hammond-demo, mekanisk piano med mer
- 06.10. **Åpning av LEGO-festival**
- 09.10. **Foredrag:**
Byutviklingen i Oslo, av Bård Folke Fredriksen – Byråd for Byutvikling i Oslo kommune | LEGO med senbygging
- 18.10. **SENT! Museumskveld**
med 18-årsgrænse med legobygging kun for voksne, konsert: Philco Fiction, show, pub-quiz, omvisninger mm.
- 20-21.10. **LEGO-festivalens siste helg**
- 23.10. **Møte med minner:**
Åpent museum for pårørende og personer med demens. Tilrettelagt omvisning og orientering om tilbudet
- 25.10. **Akerselvahistorie**
i Hønse-Lovisas hus: Livets skole. Om skolegang, oppvekst og barndom, med besøk på Lilleborg, Sagene, Bjølsen og Biermannsgården, v/ kulturhistoriker Tone Hoemsnes
- 27-28.10. **Temahelg: Miljømedisin**
Nysgjerrighet, forskning og formidling. Farlig plast? Utstillingsåpning, forskerkafe, film m.m.. I samarbeid med FHI og UiO
- 03-04.11. **Søppelhelg!**
Søppel er ressurser på avveie. Temahelg i samarbeid Bellona og Oslo Kommune hhv. REN- og EGE-etatene
- 06.11. **Foredrag: Internettets historie,**
av professor emeritus Paal Spilling, en av Norges Internett-pionerer
- 10.11. **First Lego League!**
Stort show med hundrevis av deltakere i Oslo-turneringen med kvalifisering til landsfinalen
- 18.11. **Venneforeningens dag**
med stort familieprogram
- 20.11. **Foredrag: Ingeniøren som aktiv**
samfunnsbygger – i perioden 1930 -1970. v/ Pål Nygård – profesjons-historiker.
- 24.11. **Hjernelørdag:**
Publikum kunne møte hjerneforskere og delta i hjerneaktiviteter og spesialomvisninger i *Mind Gap*. I samarbeid med Hjernerådet
- 28.11 **Utstillingsåpning**
Et lite stykke Helse-Norge. Portrett av Helsesenteret for papirløse migranter
- 29.11. **Akerselvahistorie**
i Hønse-Lovisas hus: Teglkunst ved Hjulafossen! Hjulaveveri – et arkitektonisk monument fra tekstilindustrien v/ konservator Tone Rasch, NTM
- 06.12. **Utstillingsåpning: EnergiTivoli!**
- 15.12. **Juleprogram**

NØKKELTALL

NØKKELTALL	2012	2011	2010	2009	2008	2007
BESØKENDE	257 209	260 119	232 917	242 097	207 548	189 721
ORDINÆRT RESULTAT	3 105 821	488 453	200 583	106 763	27 476	3 811
BIDRAG FRA DET OFFENTLIGE	39 342 357	37 184 871	34 787 490	33 495 082	31 695 500	33 400 000
BIDRAG FRA NÆRINGSLIVET	6 873 991	6 118 287	4 805 541	3 557 046	2 855 560	6 338 536
ANDRE DRIFTSINNEKTER	18 142 597	17 293 253	14 683 656	14 774 661	13 519 067	12 620 310
SUM DRIFTSINNEKTER	64 358 945	60 596 411	54 276 687	51 826 789	48 070 127	52 358 846
EIENDELER	148 651 980	146 124 264	139 289 247	134 599 107	127 700 564	125 942 863
GJELD	132 906 829	125 968 492	119 621 929	115 132 371	108 340 592	106 610 367
ÅRSVERK	53,5	53,5	52	53	52	46

BESØK	TOTALT	BARN OG UNGE	BARN OG UNGE I PROSENT	SKOLEELEVER	SKOLEELEVER I PROSENT
2012	257 209	142 288	55	55 950	22
2011	260 119	141 925	55	59 398	23
2010	232 917	132 131	57	58 520	25
2009	242 097	137 043	57	63 412	26
2008	207 548	121 965	59	59 942	29
2007	189 721	111 275	59	56 115	30
2006	146 689	86 324	59	49 547	34
2005	146 339	87 821	60	41 520	28
2004	133 382	81 695	61	40 937	31
2003	133 851			43 606	32

STYRETS ÅRSBERETNING

Stiftelsen Norsk Teknisk Museum er et av Norges største samtids- og historiske museer. Museet er nasjonalmuseum for teknologi, naturvitenskap, industri og medisin og skal anskueliggjøre og spre kunnskap om vekselvirkningen mellom disse feltene og samfunnet for øvrig. Museet holder til i egne lokaler på Kjelsås i Oslo og er i hovedsak finansiert gjennom offentlige midler. I tillegg kommer inntekter fra private aktører, samt egeninntekter.

Virksomhetens overordnede mål, utfordringer og satsingsområder følger retningslinjene som knytter seg til overføringene fra Kulturdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet. Museets hovedmål er å sikre materiell og immateriell kulturarv fra fortid og samtid som en uerstattelig kilde til innsikt, identitet og opplevelse. Samlingsforvaltningen skal styrkes for å oppnå tilfredsstillende sikring, forvaltning og formidling av samlingene. Det legges også vekt på utvikling av digitalt innhold og digital formidling.

Museet har i 2012 hatt 257 209 besøkende. Det er en liten nedgang på 1,1 prosent fra rekordåret 2011, men er museets nest høyeste besøkstall noensinne. Besøket, som registreres i museets kassasystem, har vært jevnt fordelt gjennom hele året.

Norsk Teknisk Museum er i særstilling blant museene i Norge når det gjelder besøk av barn og unge.

I alt besøkte 142 288 personer under 18 år museet i 2012, noe som tilsvarer 55 prosent av det totale besøket. Museet ble besøkt av 55 950 skoleelever, og det utgjør 40 prosent av andelen barn og unge.

Museet vil i tiden fremover opprettholde og videreutvikle nåværende drift og besøks-tall. Utviklingen i antall besøkende tilsier at

museets omsetning og bemanning vil øke i kommende år.

FORMIDLING

Norsk Teknisk Museum satser bredt på formidling gjennom å produsere nye utstillinger og ha en omfattende skolevirksomhet, et bredt aktivitetsprogram og arrangement rettet mot spesielle målgrupper. I 2012 har museet utviklet nye aktiviteter med tydeligere pedagogisk innhold. Museet har utviklet utstillingen EnergiTivoli! som mer konsekvent kombinerer vitensenterbasert interaktivitet med en samfunnsmessig og historisk kontekst.

Museet har åpnet åtte nye utstillinger i løpet av året.

- Linjer i Landskapet
- Jeg fortalte ikke til noen at jeg hadde vært sjuk - om tuberkulosen, behandlingen og tiden etterpå
- Dark Garden: Wired in a different way
- RC utstilling: Fjernstyrte biler i Norge, 1975-1990
- Jukebokser
- Miljømedisin
- Et lite stykke Helse-Norge: Portrett av Helsesenter for papirløse migranter
- EnergiTivoli!

Norsk Teknisk Museum legger særlig vekt på formidling til barn og unge. Skoletilbudet er en vesentlig del av virksomheten. Det tar utgangspunkt i Kunnskapsløftet. Museet tilbød 27 ulike undervisningsopplegg i løpet av 2012, fire av dem var nye av året. I løpet av året besøkte 55 950 skoleelever museet. Det er 3448 færre enn i 2011. Det ble totalt gjennomført 2042 omvisninger, hvorav 90 prosent var for skoleelever.

I 2012 fikk om lag 10 000 Oslo-elever et tilbud gjennom den kulturelle skolesekken (DKS), den nasjonale satsingen for at grunnskoleelever skal få møte kunst og kultur. Etter utfordring fra DKS, ble det laget et helt nytt tilbud til 6.trinn; *Sort gull* med større kulturhistorisk fokus og større elevdeltagelse. I 2012 startet arbeidet med det pedagogiske og strategiske rammeverk-

tøyet GLO (Generic Learning Outcomes). Målet er mer relevant og aktiv læring.

FORVALTNING

Museet har i 2012 lagt ned store ressurser innen samlingsforvaltning. For å løse presserende behov for større magasinplass og for å frigjøre utstillingslokaler på Kjelsås har museet i 2012 fullført utbygging av magasinbygget i Gjerdrum kommune til dobbelt størrelse. Tilbygget sto ferdig våren 2012. De totale kostnadene for utbygging av magasinet inklusive innredning har vært kr 16 590 771. Utbyggingen er delvis finansiert gjennom låneopptak.

Museene Norsk Teknisk Museum, Oslo Museum, Norsk Maritimt Museum, Akershusmuseet og Oslo Kommune/Kulturetaten har gått sammen om å planlegge, utrede og kravspesifisere et fullt integrert fellemagasin. Et fellesmagasin er Norsk Teknisk Museums langsiktige mål for å løse museets utfordringer i forhold til magasin kapasitet og oppbevaringsforhold.

FORSKNING

Norsk Teknisk Museum har i 2012 innledet en prosess med tanke på etablering av et eget forskningscenter/formidlingslaboratorium.

Museets konservatorer har arbeidet med prosjekter innen tekstilhistorie, vitenskaps-historie, okkupasjonshistorie, fotohistorie, industrihistorie og medisinhistorie.

Museet har i 2012 videreført arbeidet med forskningsprosjektet *Tvangsarbeidets politiske økonomi, Organisasjon Tødt i Norge under andre verdenskrig*, som er finansiert av Norges Forskningsråd. Prosjektet er initiert av museet og utføres i samarbeid med forskningsmiljøer i Norge og utlandet.

Norsk Teknisk Museum har i 2012 fullført forskningsprosjektet *Performative representasjoner*, som ble finansiert av Norsk Kulturråd. Resultatet av forskningsprosjektet skal inngå i museets jubileumspublikasjon i 2014.

Museet har blitt tildelt kr 8 122 000 fra Norges Forskningsråds program Samfunnsutviklingens kulturelle forutsetninger. Forskningsprosjektets tittel er *From racial typology to DNA sequencing: 'Race' and 'ethnicity' and the science of human genetic variation 1945-2012*. Prosjektet gjennomføres i perioden 2013-2017.

Museet er samarbeidspartnere på forskningsprosjektet *Inside out. New images and imaginations of the body*, som ledes av prof. Merete Lie ved Tverrfaglige kulturstudier, NTNU. Prosjektet er støttet av Norges Forskningsråds program KULVER, 2010-2013.

Doktorgradsprosjektet *Epokegjørende instrumenter eller kunstige surrogater?* tar for seg introduksjonen og resepsjonen av elektroniske musikkinstrumenter i Norge før 1960.

NASJONALE MUSEUMSNETTVERK

Norsk Teknisk Museum legger vekt på nettverksarbeid for å oppnå god ressursutnyttelse, faglig utvikling og nasjonal samordning. Museet har ansvar for koordinering og utvikling av Medisinhistorisk museumsnettverk og Nettverk for teknologi- og industrihistorie. I tillegg deltar museet i Nettverk for vitensentre, Nettverk for arbeiderkultur, ABM-nettverk for fotografi, Nettverk for magasin og bevaring og Nettverk for minoriteter og kulturelt mangfold.

INTERNASJONALT SAMARBEID

Norsk Teknisk Museum har vært aktiv i en rekke internasjonale nettverk og samarbeidsprosjekter. Museet inngår i et nettverk av europeiske teknikk- og vitenskapsmuseer som samarbeider om å gjøre digitaliserte ressurser tilgjengelige. Museet er medlem i Artefacts, et internasjonalt museumsnettverk med fokus på museumsforskning innenfor teknikk- og vitenskapshistorie, samt Inventing Europe, et forskningsprosjekt finansiert av European Science Foundation. Nasjonalt medisinsk museum er medlem av det internasjonale nettverket: The European Association of the

Museums of History of Medical Sciences (EAMHMS). Museet er medlem av European v1.0 Thematic Network.

UTREDNING AV KONSOLIDERING MED NORSK MARITIMT MUSEUM

Med utgangspunkt i Prop 15 (2011-2012) gjorde Stortinget høsten 2011 vedtak om at Norsk Teknisk Museum og Norsk Maritimt Museum skulle innlede en prosess for å gjennomføre en konsolidering av de to museene. I løpet av 2012 gjennomførte de to museene en omfattende prosess med flere utredninger og påfølgende diskusjoner. Konklusjonen etter denne prosessen var at det ikke var mulig å gjennomføre konsolideringen basert på de gitte forutsetningene. Saken ble behandlet i alle styremøter i første halvår av 2012.

NORSK TEKNISK MUSEUMS VENNER

Foreningen Norsk Teknisk Museums venner er formelt uavhengig av stiftelsen Norsk Teknisk Museum og fører eget regnskap. 50 prosent av innbetalt medlemskontingent tilfaller museet. Foreningen økte den personlige medlemsmassen fra 783 i 2011 til 879 i 2012 og har 9 bedriftsmedlemmer.

Medlemsblad BULLETIN har kommet ut fire ganger. I 2012 arrangerte foreningen to Venneforeningens dager i samarbeid med museet. I tillegg har venneforeningen, i samarbeid med teknologihistorisk gruppe i Tekna (THG) og NITO Oslo og Akershus avdeling, arrangert åtte kåserikvelder med teknologishistoriske temaer. Den 16. juni arrangerte dessuten Venneforeningen tur på Oslofjorden med DS Børøysund. Representanter fra Venneforeningen har arbeidet med restaurering av en av museets biler, en Cadillac type 53, modell 1916. Venneforeningen, med økonomisk bidrag fra Sporveishistorisk råd, bekoster restaureringen.

ORGANISASJON, BYGG OG HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Hans Weinberger er museumsdirektør. Museet sysselsatte i alt 79 personer og det ble utført 53,5 årsverk i 2012. Sykefraværet var på 3,6 prosent. Arbeidet med helse, miljø og sikkerhet er gjennomført i tråd med plan og budsjett. Museet driver ikke virksomhet som forurenser det ytre miljøet utover det som er tillatt gjennom lover og forskrifter.

Museumsbygget ble oppført i 1985 og bærer i dag preg av 25 års slitasje. Kostnadene til ordinært teknisk og bygningsmessig vedlikehold er derfor økende. Utgifter til drift og nødvendig vedlikehold av museumsbygget har i 2012 ligget 18 prosent under budsjett. Hovedårsaken til dette er langt lavere strømkostnader i 2012 enn budsjetter. Kostander til bygningsmessig vedlikehold er omtrent i tråd med budsjett. Eksisterende vedlikeholdsplan utløp ved årsskiftet 2012/2013, og ny vedlikeholdsplan for perioden 2013-2017 er under utarbeidelse.

TILTAK MOT DISKRIMINERING OG FOR TILGJENGELIGHET

Det legges vekt på likestilling i museet, og det er lik lønn for likt arbeid. 39 av de ansatte var kvinner og 40 var menn. Museet har to ansatte med etnisk minoritetsbakgrunn. Ved rekruttering til museet skal utlysningstekst inneholde en mangfoldserklæring. Museet har i sitt formidlingsarbeid et særlig fokus på tilgjengelighet. I 2012 har museet blant annet videreført et prosjekt med formidling rettet mot personer med demens, utenom museets ordinære

åpningstid. Utstillingslokalene er tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne.

ØKONOMI

Norsk Teknisk Museum har ikke plasseringer eller finansielle eienedeler som er utsatt for risiko. Museet har god styring, økonomisk kontroll og likviditet. Kulturdepartementet står for grunnfinansiering av driften med kr 27 503 000. Gjennom satsingen Nasjonalt medisinsk museum har Helse- og omsorgsdepartementet bidratt med kr 6 000 000. Til drift og utvikling av Vitensenteret, mottok museet fra Vitensenterutvalget, oppnevnt av Norges forskningsråd på vegne av Kunnskapsdepartementet, kr 3 350 000. Museet har deltatt i to forskningsprosjekter finansiert med offentlige midler. Kostnadene forbundet med prosjektene utgiftsføres. I tillegg finansieres museets drift av inngangspenger, salg i museumsbutikken og andre egeninntekter.

Museet har en lukket pensjonsordning i KLP som tidligere ikke har vært balanseført. Denne forpliktelsen er i 2012 innarbeidet, og den medfører en avkortning av egen-

kapitalen på vel 7,5 mill kroner. Kulturdepartementet viser i sitt tilskuddsbrev til at museet må sørge for avsetning av tilstrekkelige midler til investeringer, samt til fri egenkapital som sikkerhet mot uforutsatte kostnads- og inntektssvingninger. Signalene fra departementet har medført at museet i 2012 har benyttet større inntekter enn budsjettert til å gå med overskudd i den hensikt å imøtekomme departementets krav og samtidig delvis kompensere for egenkapitalreduksjonen pensjonsavsetningsbehovet medfører.

Samlede driftsinntekter var i 2012 kr 64 358 945. Dette er nær 2 millioner over budsjett og skyldes hovedsakelig større billettinntekter enn budsjettert. Resultatet for 2012 viser et overskudd på kr 3 105 821, som tilføres egenkapitalen. Stiftelseskapitalen og øvrig egenkapital anses som forsvarlig for fortsatt drift. Regnskapet bygger på prinsippet om fortsatt drift, da grunnlaget for dette er til stede. Styret mener regnskapet, sammen med styrets beretning gir en rettvise oversikt over utvikling og resultatet av museets virksomhet og økonomiske stilling.

RESULTATREGNSKAP

STIFTELSEN NORSK TEKNISK MUSEUM			
	NOTE	2012	2011
(I HHT. RETNINGSLINJER FRA KULTURDEPARTEMENTET)			
DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
BIDRAG FRA DET OFFENTLIGE	10	39 342 357	37 184 871
BIDRAG FRA NÆRINGSLIVET	11	6 873 991	6 118 287
ANDRE DRIFTSINNEKTER	11	18 142 597	17 293 253
SUM DRIFTSINNEKTER		64 358 945	60 596 411
VAREFORBRUK		2 611 564	2 563 334
LØNNSKOSTNADER M.M.	6, 7	34 662 875	32 072 727
AVSKRIVNING PÅ DRIFTSMIDLER	2, 12	3 048 804	2 608 190
ANDRE DRIFTSKOSTNADER	6	21 019 509	23 325 544
SUM DRIFTSKOSTNADER		61 342 752	60 569 795
DRIFTSRESULTAT		3 016 193	26 616
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER			
RENTEINNEKTER		989 169	1 005 769
ANNEN FINANSINNEKTE		29 216	0
RENTEKOSTNADER		867 276	526 941
ANDRE FINANSKOSTNADER		19 352	16 992
RESULTAT AV FINANSPOSTER		131 757	461 837
RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		3 147 949	488 453
SKATTEKOSTNAD	14	42 128	0
ORDINÆRT RESULTAT		3 105 821	488 453
ÅRSOVERSKUDD		3 105 821	488 453
OVERFØRINGER			
OVERFØRT TIL ANNEN OPPARBEIDET EGENKAPITAL	8	3 105 821	488 453
SUM OVERFØRINGER		3 105 821	488 453

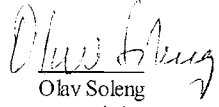

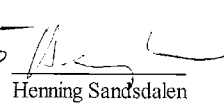

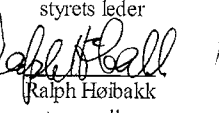
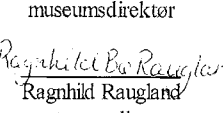
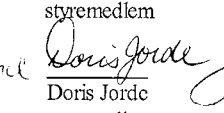
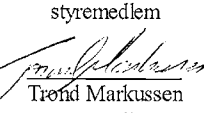
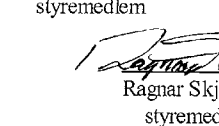
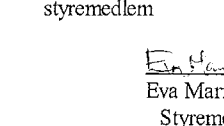
BALANSE

STIFTELSEN NORSK TEKNISK MUSEUM			
(IHHT. RETNINGSLINJENE FRA KULTURDEPARTEMENTET)			
	NOTE	2012	2011
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
VARIGE DRIFTSMIDLER			
ANLEGG PÅ KJELSÅS	2, 12	107 667 822	108 744 257
LAGER PÅ GJERDRUM	2	19 029 436	12 407 512
INVENTAR OG UTSTYR	2, 12	2 576 218	2 987 251
SUM VARIGE DRIFTSMIDLER		129 273 476	124 139 020
OMLØPSMIDLER			
VARELAGER			
	5	1 177 044	1 171 194
FORDRINGER			
KUNDEFORDRINGER		1 078 489	1 273 833
ANDRE KORTSIKTIGE FORDRINGER	9	3 445 338	2 862 321
SUM FORDRINGER		4 523 827	4 136 154
BANKINNSKUDD, KONTANTER O.L.			
	3	13 677 633	16 677 896
SUM OMLØPSMIDLER		19 378 504	21 985 244
SUM EIENDELER		148 651 980	146 124 264

BALANSE

STIFTELSEN NORSK TEKNISK MUSEUM			
(IHHT. RETNINGSLINJENE FRA KULTURDEPARTEMENTET)	NOTE	2012	2011
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
STIFTELSENS GRUNNKAPITAL		10 000 000	10 000 000
ANNEN OPPARBEIDET EGENKAPITAL	8	5 698 151	10 108 771
FOND BUNDET TIL SPEIELLE FORMÅL	4, 8	47 000	47 000
SUM EGENKAPITAL	8	15 745 151	20 155 771
GJELD			
PENSJONSFORPLIKTELSE	7	6 798 313	0
SUM AVSETNING FOR FORPLIKELSER		6 798 313	0
ANNEN LANGSIKTIG GJELD			
PANTEOBLIGASJONER TIL OSLO KOMMUNE	2, 9	90 400 000	90 400 000
GJELDSBREV LÅN	2, 9	11 400 000	6 000 000
NTM-FONDS INNSKUDD I BYGGET	4, 9	3 445 000	3 445 000
IKKE OPPTJENTE TILSKUDD	12	6 664 011	7 600 098
SUM ANNEN LANGSIKTIG GJELD		111 909 011	107 445 098
KORTSIKTIG GJELD			
LEVERANDØRGJELD		2 633 788	4 419 542
BETALBAR SKATT	14	42 128	0
SKATTETREKK, OFFENTLIGE AVG. OG FERIEPENGER		5 734 862	5 252 943
MELLOMREGNING MED NTM-FOND	4	807 420	772 970
GJELD TIL NTM'S VENNEFORENING		652 367	923 393
ANNEN KORTSIKTIG GJELD	9, 12	4 328 941	7 154 547
SUM KORTSIKTIG GJELD		14 199 505	18 523 394
SUM GJELD		132 906 829	125 968 492
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		148 651 980	146 124 264

Oslo, den 14.02.2013

 Olav Soleng styrets leder	 Hans Weinberger museumsdirektør	 Henning Sandsdalen styremedlem	 Puneet Kaur styremedlem
 Ralph Høibakk styremedlem	 Ragnhild Raugland styremedlem	 Doris Jorde styremedlem	 Trend Markussen styremedlem
 Ragnar Skjærstad styremedlem		 Eva Marie Sund Styremedlem	

NOTE NR. 1 - REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er det satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk. Det er i det følgende redegjort nærmere for hovedprinsippene.

Innledningsvis henledes særlig oppmerksomheten mot Stiftelsen Norsk Teknisk Museum sin implementering av pensjonsforpliktelse i årsregnskapet for 2012. I tråd med god regnskapsskikk og i samsvar med Kulturdepartementets tilsendelser har NTM balanseført den lukkede ordningen i KLP fra 1.1.2012. Effekten utgjør NOK 7,5 mill som i samsvar med god regnskapsskikk medfører en tilsvarende reduksjon av stiftelsens bokførte egenkapital. Det vises for detaljer til note 7 og 8.

1.1 TILSKUDD OG SALGSINNEKTER

Tilskudd:

Tilskudd fra stat og andre offentlige institusjoner inntektsføres i den perioden de er tildelt for, hvilket normalt vil falle sammen med utbetalingsåret. Øvrige øremerkede tilskudd fra det offentlige og andre inntektsføres i takt med den kostnaden de er ment å dekke.

Tilskudd til investeringer inntektsføres i takt med avskrivningene på investeringen. Ikke opptjent investeringstilskudd balanseføres som langsiktig forpliktelse.

Finansinntekter:

Renteinntekter inntektsføres etter hvert som de opptjenes.

Leieinntekter:

Leieinntekter opptjenes og resultatføres i takt med utleieperioden.

Salg av varer:

Salg av varer inntektsføres ved levering.

1.2 FORTSATT DRIFT

Regnskapet er satt opp basert på fortsatt drift.

1.3 KLASSIFISERING OG VURDERING AV BALANSEPOSTER

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler, andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer som tilbakebetales innen et år klassifiseres som omløpsmidler, tilsvarende gjelder for gjeld.

1.4 VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler aktiveres og avskrives dersom de har levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger kr. 15.000.

Aktivisering er gjenstand for individuell vurdering. Varige driftsmidler vurderes til historisk kost med fradrag for bedriftsøkonomiske avskrivninger.

Avskrivninger baseres på en vurdering av driftsmidlenes økonomiske og tekniske levetid. Museet benytter lineære avskrivninger for avskrivning av varige driftsmidler.

1.5 VAREBEHOLDNING

Varebeholdningen er verdsatt til laveste verdi av anskaffelseskost og påregnelig salgspris med fradrag for salgskostnader.

1.6 FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap på krav.

1.7 PENSJONER

Pensjonsforpliktelsene er redegjort for i note 7.

1.8 KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

NOTE NR. 2 - DRIFTSMIDLER

	EDB UTSTYR	INVENTAR /UTSTYR	ANLEGGET KJELSÅS	LAGER GJERDRUM	SUM
KOSTPRIS 01.01	2 667 470	5 227 007	66 024 552	14 507 512	88 426 541
PANTEOBLIGASJONER TIL OSLO KOMMUNE			69 400 000		69 400 000
TILGANG	64 098	203 131	545 215	7 149 947	8 183 260
AVGANG	142 550	203 131			345 681
AKKUMULERTE AVSKRIVNINGER 31.12	1 814 330	3 646 345	28 301 945	2 628 022	36 390 643
BOKFØRT VERDI PR. 31.12	774 688	1 801 531	107 667 822	19 029 437	124 139 020
ÅRETS AVSKRIVNING	487 348	411 783	1 621 649	528 022	3 048 804

Avskrivningsprosent lineær	20/33	7/20	2/7/10/20	2/7/10
Økonomisk levetid	3-5 år	5-15 år	5-50 år	10-50 år

Nytt fra 2012 er at for tilgang på anlegg Kjelsås og Gjerdrum er det foretatt en dekomponering mellom bygg/tekn.installasjon. Dette fører til at det er flere avskrivningssatser enn tidligere år.

Anlegget på Kjelsås er oppført i balansen med museets andel av kostpris med tillegg for kommunal finansiering. Oslo kommunes finansieringsandel ble ytet som tilskudd med pantesikkerhet, jf egen linje i driftsmiddeloversikten. Sammen med etterfølgende lånefinansiering har Oslo kommune en pantsikkerhet på kr 90,4 mill, jf langsiktig gjeld i balansen. Stiftelsen har også et lån i forbindelse med kjøp og utbygging av lageret på Gjerdrum. Panteobligasjonen pålydende kr 13,2 mill er bokført i regnskapet med kr 11,4 mill, jf langsiktig gjeld i balansen.

NOTE NR. 3 - LIKVIDER

Av museets beholdning av likvider inngår skattetrekksmidler på særskilt konto med kr. 1 569 211. I tillegg forvalter museet likviditet til NTMs venneforening. For 2011 utgjør beløpet kr 525.973,11, mens det for 2012 utgjør kr 551.595,25.

NOTE NR. 4 - FOND BUNDET TIL SPESIELLE FORMÅL

FORMÅL	BELØP
ROLLS ROYCE-RESTAURERING	30.000
BENZ, FORD A - RESTAURERING	17.000
	47.000

I tillegg til fond bundet til spesielle formål har NTM en rekke mindre fonds som historisk er stillet til rådighet for NTM. Fonds midlene er plassert i bygget og gis 10 % renteavkastning hvor ca. 9/10 tilbakeføres NTM som driftstilskudd. Det føres eget samlet regnskap for fondene som pr. 31.12. har et mellomregningskrav med museet.

NOTE NR. 5 - VAREBEHOLDNING

Varebeholdningen består av ferdigvarer for salg i museets butikk.

NOTE NR. 6 - ANSATTE, GODTGJØRELSE

LØNNSKOSTNADER BESTÅR AV FØLGENDE POSTER	2012	2011
LØNNINGER	27 722 437	25 853 429
FOLKETRYGDVGIFTE	4 345 714	3 941 963
PENSJONSKOSTNADER	2 160 416	1 905 293
ANDRE LØNNSKOSTNADER	434 308	372 094
SUM LØNNSKOSTNADER	34 662 875	32 072 727

Gjennomsnittlig antall ansatte: 79. Antall årsverk: 53,5.

GODTGJØRELSE	MUSEUMS DIREKTØRER	STYRET
LØNN	1 132 725	325 856
ANNEN GODTGJØRELSE	8 195	
PREMIE TIL PENSJONSORDNING	111 411	
SUM	1 252 311	325 856

Det er avtalt sluttvederlag i form av 12 månedslønner utbetalt ved museumsdirektørs fratredelse, dersom styret mener man er i en situasjon som vanskeliggjør fortsettelsen av ansettelsesforholdet. Det er ikke avtalt bonusordninger for museumsdirektør eller styret. Det er ikke ytt lån eller stilt sikkerhet for ledende personer.

GODTGJØRELSE TIL REVISOR FOR ARBEID UTFØRT I 2012 ER BELASTET MED KR. 234.400 EKS MVA, FORDELT PÅ FØLGENE MÅTE:	
LOVPÅLAGT REVISJON	86.600
BISTAND MED REGNSKAP, NOTER OG ATTESTASJONER	58.600
ANNEN UTVIDET KONSULTATIV BISTAND	89.200

NOTE NR. 7 - PENSJONSFORPLIKTELSER

Norsk Teknisk Museums pensjonsansvar i forhold til den ordinære tariffestede tjenstepensjonsordningen er dekket gjennom pensjonsordning i Statens Pensjonskasse. Denne ordningen gir en definert ytelse i henhold til tariffavtalen. Fordi det foretas en fordeling av den aktuariemessige risiko mellom alle foretakene, kommunene og fylkeskommunene som deltar i ordningen, tilfredsstiller den kriteriene for det som betegnes som en "Multiemployer plan". Ordningen tilfredsstiller også kriteriene for lovbestemt offentlig tjenstepensjon.

Fremtidige premier vil påvirkes av risiko for over- eller underskudd på nåværende og tidligere ansatte både i foretaket og i andre kommuner/foretak som inngår i ordningen. Premien vil også påvirkes av avkastning, lønnsvekst og utvikling i folketrygdens grunnbeløp.

Pensjonsordningen i Statens Pensjonskasse er ikke balanseført jf. regnskapslovens bestemmelser. Det er i 2012 betalt inn kr 1 552 045,- i pensjonspremie, og premien er i regnskapet klassifisert sammen med lønnskostnadene.

I tillegg til den ordinære tjenstepensjonsordningen kommer ytelser i form av avtalefestet pensjon til aldersgruppene fra 62 til 66 år. Årets kostnad til AFP – ordningen utgjør kr 474 249.

NTM har også en lukket pensjonsordning i KLP som tidligere ikke har vært balanseført før gjennomført endring pr 1.1.2012. Det vises til note 8 og til omtale under innledningen til prinsippomtale. I det følgende redegjøres for resultatpåvirkningen i årsregnskapet for 2012.

NOTE 7 PENSJONSFORPLIKTELSER FORTSETTER

BRUTTO PÅLØPTE PENSJONSFORPLIKTELSE	2012	2011
Brutto påløpte pensjonsforpliktelse	23 863 699	25 140 009
PENSJONSMIDLER	17 889 447	17 464 946
NETTO FORPLIKTELSE FØR ARBEIDSGIVERAVGIFT	5 974 252	7 675 063
ARBEIDSGIVERAVGIFT	842 370	1 082 184
NETTO FORPLIKTELSE INKLUSIVE ARBEIDSGIVERAVGIFT	6 816 622	8 757 247
IKKE RESULTATFØRT AKTUARIELT RESULTAT INKL ARBEIDSGIVERAVGIFT	-18 309	-1 240 806
BALANSEFØRT NTO FORPLIKTELSE ETTER ARBEIDSGIVERAVGIFT	6 798 313	7 516 441
AVSTEMMING:		
FORPLIKTELSE 1.1.	7 516 441	
RESULTATFØRT PENSJONSKOST INKL. AGA OG ADMINISTRASJON	254 289	
INNBETALT PREMIE/TILSKUDD TIL ORDNINGEN	-852 250	
ARBEIDSGIVERAVGIFT PÅ INNBETALING	-120 167	
BALANSEFØRT NETTO FORPLIKTELSE 31.12	6 798 313	
ÅRETS PENSJONSOPPTJENING	0	0
RENTEKOSTNAD PÅ PENSJONSFORPLIKTELSEN	941 668	1 086 922
AVKASTNING PÅ PENSJONSMIDLER	-718 803	-928 435
NETTO PENSJONSKOSTNAD INKL. ADMINISTRASJON	222 865	158 487
AGA NETTO PENSJONSKOSTNAD INKL. ADM.	31 424	22 347
RESULTATFØRT PENSJONSKOSTNAD	254.289	180 834

Aktuarberegningen bygger på aktuarielle beregninger og demografiske faktorer om dødelighet, uførhet og etterlatte hentet fra Norsk Standard Tabellverk. Forutsetninger som ellers er lagt inn er pr 31.12.2012 (31.12.2011): Diskonteringsrente 4,2 (3,8), lønnsvekst 3,5 (3,5), G-regulering 3,25 (3,25), pensjonsregulering 2,48 (2,48), forventet avkastning 4,00 (4,10), aga-sats 14,1 (14,1). Ordningen omfatter 73 innmeldte og 29 pensjoner.

NOTE NR. 8 - EGENKAPITAL

NOK	DRIFTSKAPITAL	FOND BUNDET TIL SPEIELLE FORMÅL	SUM
PR. 01.01.	20 108 771	47 000	20 155 771
OVERFØRT SOM PENSJONSFORPLIKTELSE	-7 516 441		-7 516 441
ÅRETS RESULTAT	3 105 821		3 105 821
PR. 31.12.	15 698 151	47 000	15 745 151

Av egenkapitalen utgjør kr 10.000.000,- stiftelsens grunnkapital.

NOTE NR. 9 - FORDRINGER OG GJELD

Stiftelsen har ingen utestående fordringer som forfaller senere enn ett år etter regnskapsårets utløp. Annen kortsiktig gjeld består bl.a av følgende poster:

ANNEN KORTSIKTIG GJELD BESTÅR BL.A AV FØLGENDE POSTER:	
UBRUKTE MIDLER ARNE KNUDSEN /DEXTRA-SAMLINGEN	766 480
AVSETNING LØNN	111 613
ANNEN KORTSIKTIG GJELD	3 443 164

Av stiftelsens gjeld forfaller kr 98 800 000,- til betaling senere enn fem år etter regnskapsårets utløp. Gjelden er sikret med pant i eiendom, se note 2.

NOTE NR. 10 - SPESIFIKASJON AV TILSKUDD

	2012	2011
KULTUR OG KIRKEDEPARTEMENTET ORDINÆRT TILSKUDD	27 503 000	26 676 000
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET	6 000 000	5 400 000
NORSK KULTURRÅD (TIDLIGERE ABM)	1 347 739	1 138 246
NORGES FORSKNINGSRÅD	3 350 000	3 000 000
NORSK KULTURRÅD	388 000	0
NORSK KULTURFOND	20 000	283 000
EKSTRASTIFTELSEN	0	500 000
OSLO KOMMUNE	135 000	187 625
MILJØVERNDEPARTEMENTET	500 000	
ANDRE TILSKUDD	98 618	
SUM TILSKUDD	39 342 357	37 184 871

NOTE NR. 11 - SPESIFIKASJON AV ANDRE INNTEKTER

Bidrag fra næringslivet er i hovedsak støtte til og finansiering av utstillingsprosjekter. Andre driftsinntekter kommer fra salg av varer og tjenester. Av dette utgjør billettinntekter kr 10 365 908.

NOTE NR 12 – DEXTRA –SAMLINGEN (KNUDSENS FOTOSAMLING)

Stiftelsen Norsk Teknisk Museum inngikk i 2008 en avtale med Sparebankstiftelsen DnBNOR om lagring og forvaltning av en betydelig objektsamling av bilder, film, databaser, teknisk apparatur, bøker mv. Stiftelsen påtok seg å magasinere og legge til rette for at allmennheten skal få tilgang til samlingen. Avtalen medførte en betydelig investering og arbeidsinnsats. For å finansiere dette mottok museet tilskudd i 2008 og 2009 på 9,1 mill. kr. For 2010 mottok NTM ytterligere kr 3,4 mill.

I tråd med god regnskapsskikk er det gjort en vurdering mht fordeling av de påløpte kostnadene for 2008 og 2009 medgått til prosjektet. Ut i fra denne vurderingen ble det aktivert kr. 8.074.428 fordelt på bygningsmessig anlegg og database (inventar og utstyr). I 2010 ble ytterligere kr 345.406 aktivert og tilsvarende ble det aktivert kr 395.691 i 2011. Investeringen anses finansiert gjennom tilskuddet fra Sparebankstiftelsen. I tråd med god regnskapsskikk avskrives investeringen etter en bedriftsøkonomisk vurdering av levetid, og fra uopptjent investeringstilskudd inntektsføres årlig et beløp tilsvarende avskrivningsbeløpet. Samme prinsipp er for øvrig lagt til grunn for aktivering av kostnader forbundet med utbygging og oppgradering av brannvarslingsanlegg utført i 2009 og fullfinansiert av annen tilskuddsgiver med kr. 1.000.000. Arbeidet ble utført i forbindelse med magasineringen.

For 2009 ble resterende tilskudd fra Sparebankstiftelsen kr. 1.025.572 inntektsført som delvis finansiering av lønninger og andre driftsutgifter påløpet i tilknytning til arbeidet med flytting og forvaltningsarbeid for øvrig med Dextra-samlingen. For 2010 vises kr 986.243 som ikke opptjent tilskudd etter at kr 2.073.351 er benyttet til lønn og øvrige driftsutgifter, og etter aktivering omtalt ovenfor. For 2011 er det mottatt ytterligere kr 1.950.000 hvorav kr 395.691 er ansett som investeringstilskudd, mens kr 987.782 er anvendt som driftstilskudd for å dekke prosjektets kostnader. Ikke opptjent tilskudd utgjør etter dette kr 1.561.770.

For 2012 er det ikke mottatt tilskudd, kun belastet kostnader knyttet til lønn med kr 794.814. Ikke opptjent tilskudd etter dette utgjør 766.480.

Det vises dessuten til note for driftsmidler.

NOTE NR 13 – FINANSIELL MARKEDSRISIKO

Norsk Teknisk Museum anses ikke utsatt for finansiell markedsrisiko.

NOTE NR 14 – SKATTEKOSTNAD

Stiftelsen er kun skattepliktig for inntekter knyttet til utleiedrift av kafeén.

KAFÉREGNSKAPET FREMKOMMER SLIK:	
LEIEINNEKTER	492 465
DRIFTSKOSTNADER	342 007
RESULTAT	150 458
RESULTAT FØR SKATT	150 458
BETALBAR SKATT	42 128
ORDINÆRT RESULTAT	108 330

Det er ingen midlertidige eller permanente forskjeller knyttet til dette regnskapet.

KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER	2012	2011	2010	2009
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER				
RESULTAT FØR SKATT	3 147 949	488 453	200 583	106 763
ORDINÆRE AVSKRIVNINGER	3 048 804	2 608 190	2 661 489	2 306 710
FORSKJELLEN MELLOM KOSTNADSFØRT PENSJON OG INN-/UTBETALINGER	-718 128	0	-	-
ENDRING I VARER	-5 850	277 505	-562 655	26 558
ENDRING I KUNDEFORDRINGER	195 344	70 287	-31 835	-1 069 971
ENDRING I LEVERANDØRGJELD	-1 785 754	2 590 581	535 157	511 972
ENDRING I ANDRE TIDSAVGRENSNINGSPOSTER:				
ANDRE KORTSIKTIGE FORDRINGER	-578 589	-1 854 973	68 988	-131 737
ANDRE AVSETNINGER	-2 830 034	-595 627	4 876 254	-382 827
SKATTETREKK, OFF.AVG, FERIEPENGER	481 919	286 852	229 918	386 861
ENDRING MELLOMREGNING NTM-FONDS	34 450	34 450	34 450	34 450
ENDRING MELLOMREGNING VENNEFORENINGEN	-271 026	-25 806	-15 564	89 231
ANNEN KORTSIKTIG GJELD				-2 158 160
NETTO KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER	719 085	3 879 912	7 996 785	-280 151
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER				
INVESTERINGER I VARIGE DRIFTSMIDLER	-8 183 260	-9 462 847	-503 854	-9 323 286
ENDRING IKKE OPPTJENT TILSKUDD	-936 087	-527 206	-516 281	8 643 585
SALG AV VARIGE DRIFTSMIDLER (SALGSSUM)	0	0	-	-
ENDRING I ANDRE INVESTERINGER	0	0	-	-
NETTO KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER	-9 119 347	-9 990 053	-1 020 135	-679 701
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER				
OPPTAK AV NY GJELD (KORTSIKTIG OG LANGSIKTIG)	6 000 000	6 000 000		
NEDBETALING AV GAMMEL GJELD	-600 000	-1 416 681	-333 332	-333 332
ENDRING KASSAKREDITT	0	0	-	-
UTBYTTE	0	0	-	-
NETTO KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER	5 400 000	4 583 319	-333 332	-333 332
NETTO ENDRING I LIKVIDER I ÅRET	-3 000 262	-1 526 822	6 643 318	-1 293 184
KONTANTER OG BANKINNSKUDD PER 01.01	16 667 896	18 204 718	11 561 401	13 175 629
KONTANTER OG BANKINNSKUDD PER 31.12	13 667 633	16 677 896	18 204 719	11 882 445
KONTANTER OG BANKINNSKUDD BESTÅR AV KASSE, BANKKONTO OG SKATTETREKSKONTO.SKATTETREKSKONTO UTGJØR KR. 1.569.211.				

STATSAUTORISERTE
REVISORER

Independent member

BKR

INTERNATIONAL

Til Styret i
Stiftelsen Norsk Teknisk Museum
Org.nr 979 676 832

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet 2012

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Norsk Teknisk Museum. Årsregnskapet, som viser et overskudd på kr 3.105.821, består av balanse per 31. desember 2012, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og museumsdirektørens ansvar for årsregnskapet

Styret og museumsdirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for stiftelsens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll.

En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Stiftelsen Norsk Teknisk Museum per 31. desember 2012 og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet til Stiftelsen Norsk Teknisk Museum som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om utdelinger og forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Stabekk, 14. februar 2013

NITSCHKE AS

Rune Bergseng
Statsautorisert revisor

INSTRUMEN
FORTÆLLINGER OM VITENSKAP
STORIES OF SCIENCE

INSTRUMEN
FORTÆLLINGER OM VITENSKAP
STORIES OF SCIENCE

INSTRUMEN
FORTÆLLINGER OM VITENSKAP
STORIES OF SCIENCE

INSTRUMEN
FORTÆLLINGER OM VITENSKAP
STORIES OF SCIENCE

UTSTILLINGENE I 2012

UNDERETASJEN

- Vitensenteret
- Matematikk
- Lys i mørket
- Kroppen
- Fysiske fenomener
- Planetarium
- Astroamfi
- Energi
- Energitivoli!
- Strøm i hjemmet
- Olje og gass
- Plast i det moderne Norge
- Usynlig verden
- Klokke og ur
- Miljømedisin

1. ETASJEN

- Lokale for temporære utstillinger
- Industrien langs Akerselva
- Mind gap (temporær)
- Musikkmaskiner
- Olje og gass
- Instrument – fortellinger om vitenskap
- Verkstedutstillingen Jern og Hjerne
- Halvorsens verksted
- Sagbruk og treforedling
- Sunn sjel i et sunt legeme
- God bedring! Mennesker, teknologi og viten på sykehus
- Linjer i landskapet
- Jeg fortalte ikke noen at jeg hadde vært sjuk
- Jukebokser
- Et lite stykke helse-Norge

2. ETASJEN

- Samferdsel og transport (Fly, biler, trikk, tog, sykler osv.)
- Norsk Telemuseum
- Mesaninen: Andrew Carnie: Dark Garden (temporær)

3. ETASJEN

- Datautstillingen Fra kuleramme til mikroprosessor

NETTUTSTILLING

Fotografiet i vitenskapens tjeneste.

En nettutstilling med utgangspunkt i Norsk Teknisk Museums samling av fotograf Worm-Petersens bilder og utstyr

Usynlig verden

